PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 288 ANTRADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 20, 1938, TORON TO ONTARIO METAI VII

MONTREALO IR TORONTO LIETUVIAI LIAUDIES BALSO KOCERTUOSE SUAUKAVO BEVEIK $450

Sako Pati Lietuvos Valdžia Daug Klaipėdijos Lietuvių Nuvijo Pas Hitlerininkus

Arturas Robakas, Hepburno išspirtas iš kabineto už opoziciją Hepburno politikai, reikalauja, kad Hepburnas, kaip suokalbininkas prašalinti King iš valdžios, tuojaus rezignuotų.

KLAIPĖDA. — Kiek balsų skaitytojai (naziai) paduoda, už lietuvių kandidatus į Klaipėdos krašto seimelį paduota tik 9,264 balsai, o už vokietininkų kandidatus 62,764. Šiais balsais išrinkti 25 vokietininkai ir 4 lietuviai.

Daug lietuvių balsuotojų neturėjo teisių, jas buvo atėmus naziška administracija.

Prie to, kaip "Lietuvos Žinios" nurodo, naziams laimėti padėjo ir pati Lietuvos valdžia. Per visą laiką ji perdaug skriaudė neigė juos, neišsikriant lietuvininkų. Delto daugelis Klaipėdos krašto lietuvių balsavę už vokietininkų sąrašą.

Lietuvos valdžia buvo užkirtus kelią klaipėdiečiams patekti į centralinę valdžią, net į ir kokią nors privačią ir žemesnę įstaigą. Į tokias vietas Kauno valdžia dėjus, kad ir netinkamus žmones, iš Didžiosios Lietuvos.

Naujuoju Klaipėdos krašto gubernatorium paskirtas Klaipėdos krašto lietuvis Viktoras Gailius. Bet manoma, kad naziai su juo nesiskaitys.

Nazių užmušto Jonušio laidotuvėse dalyvavo paie 5,000 žmonių.

Teismo kvočiami Jonušio nužudytojais prisipažino Burchardt, Buschiming ir Grolger.

PER VIENĄ DIENĄ UŽMUŠĖ 60 ARABŲ

JERUZALĖ, Gruodžio 19. — senajam Jeruzalės mieste vakar užmuštas šeikos Said Ay Khatib, garsiosios Omar mečetės tula. Manoma, kad jis užmuštas del neištikimumo vyriausiam mufčiui, kuris įsakęs išsluoti opoziciją.

Netoli Beni Naim Anglijos orlaiviai ir pėstininkai vakar per tris valandas kariavo su arabais. Užmušė 60 arabų.

SUČIUPO DAUG FRANKO DRAUGŲ

BARCELONA. — Liaudies valdžios organai sučiupo virš 1,000 narių organizaciją, kuri rengėsi sukilimą pradėti tuo metu, kai Frankas pradės ofenzyvą.

Šios fašistų organizacijos narių tarpe buvo ir karininkų bei valdininkų.

Sako tie fašistai bus skaudžiai nubausti.

ŽUVO GARSUS LAKŪNAS ČKALOVAS

MASKVA. — Bemėgindamas naują orlaivį praeitą penktadienį žuvo pagarsėjęs Sovietų lakūnas Valerijus Čkalovas, kuris su kitais dviem draugais 1937 metais pirmu kart perskrido šiaurės ašigalį.

Sovietų Sąjungos Liaudies Komisarų taryba ir Komunistų Partija išreiškė užuojautą Čkalovo šeimai. Taip pat paskelbė, kad garsaus lakūno laidotuvėmis rūpinsis valstybė. Jo palaikai bus įmūryti į Kremliaus sieną.

VENGRAI DAUGIAU SUVARŽO ŽYDUS

BUDAPEŠTAS. — Vengrijos ministerių kabinetas išleido įstatymą, kuriuo profesijose ir biznyje galės pasilikti tik 20 nuošimčių esamų žydų.

Masių Nuengimo Tikslu Gąsdina Rusais

PEIPING, Gruodžio 19. — Japonijos miltaristai, paskyrę karo reikalams didžiausį istorinį biudžetą, savo pavaldinius pradėjo nepaprastai gąsdinti rusais. Dabar daug daugiau kalbama apie galimą karą su Sovietais, negu Zaozernaja susikirtimo dienomis. Leidžia gandus, kad Sovietai labai "spaudžia" Sakalino saloj naftos laukuose dirbančius japonus, kad Sovietai teikia kinams pagalbą, apie žuvavimo privilegijas ir Zaorzernaja kalvos "okupavimą."

Manoma, kad japonai karui neprisiruošę, bet tokia pdapagan da reikalinga mokesčių mokėtojų ir parlamento pagąsdinimui. Taip pat Kinijos šiaurėje prasideda misteriškas japonų kariuomenės judėjimas, kuriuo vaizduoja, kad iš Sovietų pusės grėsiąs pavojus.

Japonijos užsienių reikalų ministeris Arita paskelbė, kad Jungtinių Valstijų paskolinimą Kinijai 25 milijonų dolerių skaitysiąs labai pavojingu gestu.

ATSTEIGSIĄS MONARCHIJĄ

HENDAYE. — Ispanijos fašistų galva gen. Franko nusprendė sugrąžint pilnas pilietines teises ir "nuosavybę" buvusiam Ispanijos karaliui Alfonsui, kuris išvytas iš Ispanijos 1931 m. Bet Ispanijos fašistai skirsią sostą Alfonso sūnui Juanui.

Kinijos artistės, Mrs. Tong, Kwantung provincijos tarybos galvos žmona, Čiang, duktė Kinijos ministerio Čilijai, ir Čun, atvyko į Suvienytas Valstijas kėlimui pašalpos del nukentėjusių nuo karo.

Sugrįžę Linkolno Bataliono Kariai Skatina Įvertinti Grįžtančius Makpapiniečius

NEW YORK. — Ašarojančios motinos, seserys, mylimosios ir didelė žmonių minia su vėliavomis ir orkestrais praeitą šeštadienį sutiko New Yorko uoste iš Ispanijos grįžusius 149 Linkolno bataliono kovotojus.

Šie drąsūs vyrai beveik visi jaunuoliai. Daug iš jų pirmiau buvo mechanikai, mokytojai, raštininkai, o paskutiniu laiku Ispanijos lojalistų kariuomenės kovotojai, kurie pergyveno daugelį baisių valandų Brunetes, Belčitės Teruelio ir pagaliaus kruvinam Ebro fronte.

Kanadietis žurnalistas Freifeld tuojau jų užklausė apie kanadiečius. Robert Cummins, 23 metų amžiaus jaunuolis, atsakė, kad kanadiečiai buvo puikiausių vyrų būriu Ispanijoj. Visi geri bė už nepaprastai drąsius atsižymėjimus. "Kanada neprivalo jų neigti, bet didžiuotis," pareiškė jaunuolis.

Didžiojo karo veteranas leitenantas Elman iš Ohio valstijos pareiškė sekamai:

"Mackenzie-Papineau batalijono vyrai parodė didžiausią discipliną. Jie kovojo puikiai išlaikydami Didžiajam kare kariavusių Kanados ekspedicinių jėgų tradicijas. Jūs privalote juos sutikti kaipo didvyrius, lyginai taip, kaip jie buvo įvertinti Ispanijoj."

Išlipę iš laivo Paris, amerikiečiai kovotojai susirikiavo ir numaršavo į Madison aikštę, kur Ispanijos žuvusių amerikiečių pagarbai padėjo vainiką ant paminklo.

HALIFAX. — Laivu Montrose iš Ispanijos sugrįžo 14 kovotojų. Kapitonas Gates nurodė, kad vienam Ispanijos kaimelyj laukia 250 kanadiečių, kurie greitu laiku sugrįš.

GIMDYKIT VAIKUS, O NE TAI UŽSIMOKĖKITE PABAUDĄ

BERLYNAS. — Vokietijos naziai planuoja įvesti baudžiamuosius mokesčius, kuriuos ims iš tų, kurie išgyvenę porą metų poroje neturi vaikų.

Manoma tie mokesčiai už bevaikystę bus iškolektuoti pajamų mokesčių formoje. Ši bausmė bus didesnė, negu bausmė už senbernystę.

NAZIŲ PREKYBA NEPAPRASTAI SUSMUKO

BERLYNAS. — Reicho užsieninės prekybos apyskaita rodo, kad lapkričio mėnesio importas net 69 milijonais markių didesnis už eksportą.

ITALIJOS ORLAIVIAI VĖL ŽUDO ISPANIJOS ŽMONES

HENDAYE, Francija. — Ispanijos fašistų orlaiviai pradėjo vystyti naują civilių žmonių žudymo fazę.

Praeitą šeštadienį 15 itališkų Junkerių užpuolė Perello namus.

Nusileido žemai ir iš kulkosvaidžių žaudė į gatves išbėgusius civilius gyventojus.

Tokius veiksmus pakartojo net devynis kartus.

Diena prieš tai aštuoni itališki orlaiviai netoli Tarragona miesto užpuolė ir kulkosvaidžių ugnimi apšaudė keleivinį traukinį.

Žmonės, o Ne Budinkai Turi Miestą Valdyti

TORONTO, Ont. — Kalbėdamas apie reakcionierių pasiūlimus visus rendauninkus išbraukti iš balsuotojų sąrašo, Tim Buck, kandidatas į kontrolierius, pareiškė, jog miestą turi valdyti žmonės, o ne budinkai.

Mat Toronte už aldermanus galima balsuoti tiek kartų, kiek turi namų, jeigu jie ne viename warde. Ci reakcionieriai nori atimti iš žmonių paskutinį balsą, jeigu jie neturi savo namo ar neužima viso namo.

Jeigu bus išrinktas Tim Buck sako, nepaliks nei vieno neapversto akmens kovoje už žmonių teises.

Atminkite, kad korporacijos ir didieji hoteliai biznio mokesčių nemoka.

EDENAS IŠVYKO IŠ JUNGTINIŲ VALSTIJŲ

NEW YORK. — Po vienos savaitės vizito, pereitą penktadienį išplaukė Europon buvęs Anglijos užsienių reikalų ministeris Edenas.

Laike vizito Jungtinėms Valstijoms Edenas su žmona aplankė New Yorko miesto valdybą, Washingtono baltuosius rūmus ir kitas žymesnes įstaigas. Vizitas buvo ne valstybinio, bet asmeninio pobūdžio, tačiau Edenas kalbėjosi su daugeliu Amerikos viršininkų ir nuneigė nazių veiksmus.

Kariuomenė meta lauk iš fabriko Paryžiuje 3,500 darbininkų, kurie sustreikavo protestuodami prieš Daladje užsimojimą prailginti darbo dieną.

Abiejose Kolonijose Įvyko Istoriniai Parengimai Žmonių Skaičiumi ir Programa

TORONTO, Gruodžio 19. — Vakar atsibuvę koncertai Toronte ir Montreale buvo tikromis lietuvių demonstracijomis už Liaudies Balsą, kuriomis džiaugsis visos Kanados progresyviai lietuviai.

Visiems didžiausias malonumas buvo matyti tūkstančiui žmonių skirtą Labor Lyceum svetainę beveik užpildytą Toronto lietuviais, Liaudies Balso rėmėjais, simpatikais ir svečiais. Koncerte dalyvavo, kaip ir Bangos Choro didžiajam parengime, apie 600 asmenų. Tai tikra demonstracija už Liaudies Balsą. Na, o programa! Kiek teko išgirsti žmones kalbantis, visi teigia, kad viena iš puikiausių. Taip ir buvo. Bangos Choras, šokikės, atletės ir kitokie įvairių numerių pildytojai save atsirekomendavo taip, kaip niekas netikėjo. Tad galima drąsiai tvirtinti, kad šis puikus koncertas buvo ne tik demonstracija už Liaudies Balsą, bet kartu buvo ir meniškų jėgų demonstracija.

Liaudies Balso parėmimo atžvilgiu, šis koncertas irgi buvo istorinis. Pirmą kartą Toronto lietuvių istorijoj Liaudies Balso koncerte progresyviškam laikraščiui įvairiais būdais sukelta apie $210.00. Publika įeidama gausiai parėmė prie durų ir laike Liaudies Balso administratoriaus J. Janausko atsišaukimo per keliolika minutų prie estrados suplaukė $181.76. Taipgi laikrodininkas A. Balčiūnas paaukavo penkiolikos dolerių vertės laikrodį.

Laike koncerto buvo gauta iš Montrealo sekančio turinio telegrama:

"Gerbiami torontiečiai! Nežiūrint skundų, koncertas vyksta akyvaizdoje keliolikos 'aniuelų sargų.' Suaukavo du šimtu šešiasdešimts dolerių. Dalyvauja aštuoni šimtai asmenų. Priimkite montrealiečių sveikinimus. —Pirmo Rajono Komitetas."

Reiškia, nežiūrint skundikų, Montreale siaučiančios reakcijos, atsiųstos publikos gąsdinti policijos, montrealiečiai padarė už Liaudies Balsą didžiulę demonstraciją.

Šale demonstrac. už Liaudies Balsą, suprantama, montrealieliačiai irgi pademonstravo visas savo kultūrines ir menines jėgas. Iš koncerto garsinimo galima spręsti, kad galimai tos meninės jėgos buvo didesnės, negu torontiečių. Tik labai gaila, kad torontiečių atsišaukimas įvyko apie 10 valandą, tad nebuvo galima pasiųsti to didžiojo koncerto dalyviams telegramą apie laimėjimus, kas būtų sustiprinę juos moraliai.

Torontiečiai gavo ir kitą telegramą, tai nuo buvusio Liaudies Balso administratoriaus, draugo Adomėlio iš Čikagos, kuri skamba sekamai:

"Brangūs Draugai! Negalėdamas asmeniškai dalyvauti dukart savaitinio Kanados lietuvių laikraščio iškilmėse, karštai sveikinu prie Liaudies Balso dirbančius draugus, udarninkus, rėmėjus ir visus koncerto dalyvius. Jeigu Liaudies Balsas nugali visus ekonominius sunkumus ir žengia pirmyn, tad visus progresą mylinčius žmones kviečiu stoti jam į talką. Prisiunčiu $10."

Pranas Adomėlis, buvęs Liaudies Balso administratorius, dabar čikagietis, kurs telegrama prisiuntė sveikinimą ir $10.00 aukų Liaudies Balsui.

Kaip montrealiečių, taip ir draugo Adomėlio pasveikinimai priimti su plojimų audra.

Suprantama, kad tokie pasekmingi koncertai savaimi neįvyko. Jų priruošimui daug pasidarbavo abiejų kolonijų veikėjai, organizacijos ir menininkai. Apie koncertų priruošėjų pasidarbavimą, programos išpildytojus ir rėmėjus bus aprašyta sekančiam Liaudies Balso numeryje.

Rep.

JAPONAI VARŽO TIENTSINO BALTUOSIUS

TIENTSIN, Kinija. — Anglijos ir Francijos koncesijų varžymai kasdien didėja. Paskutiniu laiku del suvaržymo Tientsine visu trečdaliu sumažėjo važiuotų ir pėsčių judėjimas.

Japonai pradėjovaržyti anglus ir francūzus koncesininkus del to, kad pastarieji atsisakę "koperuoti" su japonais antijaponiško judėjimo numalšinime. Sako, kad daugelis japonams nepalankių asmenų slapstosi Anglijos ir Francijos koncesijose.

MUSOLINIO ŽENTAS "MEDŽIOJA" VENGRUS

ZURICH, Šveicarija, Gruodžio 19. — Į Budapeštą šiandien atvyko Italijos užsienių reikalų ministeris Ciano.

Fašistai teigia, kad Ciano atvyko Vengrijon "pamedžioti" ir pasitarti "kultūrinės" sutarties reikalu, bet iškalno numatoma, kad tuose pasitarimuose bus nustatyta Vengrijos politikos linkmė, kuri turės atitikti Vokietijos ir Italijoes politikai.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Kanados Lietuvių nusistatymas Linkui Lietuvos Labai Aiškus

Antras Kanados Lietuvių Kongresas, įvykęs rugsėjo 3 ir 4, Montreale, aiškiai pasisakė už visokią pagalbą Lietuvai, jeigu ji bus reikalinga gynimui Lietuvos nepriklausomybės. Tas tarimas galioja ir dabar.

Be abejonės, Kanados lietuviai, skaitydami žinias apie Klaipėdos krašto nazių sauvalę, apie šūkavimus atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir prijungti prie Vokietijos, piktinasi Klaipėdos krašto naziais, smerkia juos.

Tuo pačiu laiku Kanados lietuviai biaurisi voldemarininkais, kurie kartu su naziais susidėję pradėjo rengti demonstracijas ir reikalauti atiduoti valdžią į Voldemaro rankas.

Taipgi Kanados lietuviai su džiaugsmu sutinka tuos pranešimus, kurie sako, jog Lietuvos valdžia, ypatingai liaudis, ryžtasi priešintis Berlyno norams, kad Klaipėdos kraštas būtų atplėštas ir prijungtas prie trečiojo reicho. Kiekvienas Lietuvos žygis gynimui nepriklausomybės Kanados lietuvių bus paremtas visomis išgalėmis.

Lietuvos nepriklausomybės gynimas šiuo laiku turi gerus šansus. Lenkijos apsižiūrėjimas, jog draugautis su Vokietija pavojinga, ir pasisukimas linkui Sovietų Sąjungos Lietuvos poziciją žymiai sustiprina, o Berlyno susilpnina. Tokia padėtis leidžia Lietuvos valdžiai griežčiau išstoti prieš nazius ir Hitlerio draugus voldemarininkus.

Lietuvos gyvybė su Klaipėdos kraštu labai tampriai surišta. Tai vienintėlis Lietuvos kelias į jūras. Atėmus iš Lietuvos Klaipėdos uostą, Lietuva būtų visai priklausoma nuo Vokietijos. Kita, į Klaipėdos uostą Lietuva yra įdėjus daug kapitalo.

Kalbant apie patį Klaipėdos kraštą, reikia pasakyti, kad jis yra Lietuvos, nežiūrint to fakto, kad Vokietija tą kraštą valdė per šimtus metų. Klaipėdos kraštas buvo Lietuvos ir turi pasilikti.

Atidavimas Vokietijai Klaipėdos krašto reikštų atidavimą nazių terorui Klaipėdos krašto gyventojų. Lietuvos valdžia to padaryti negali. Nežiūrint to fakto, kad naziams pavyko išrinkti 25 atstovus (per suktybes), daugumą Klaipėdos krašto žmonių nenori dėtis prie Vokietijos, Daugelis balsavusių už nazius jiems nepritaria, o balsavo tik iš baimės. Jiems buvo prirodinėjama, kad Lietuvos valdžia Klaipėdos neapgins, o kai bus prijungta prie Vokietijos, visiems anšluso priešams bus atmokėta.

Lietuva Klaipėdos kraštą gali išlaikyti, tik reikia griežčiau imti už sprando nazius ir voldemarininkus, kurie nori atplėšti nuo Lietuvos Klaipėdą ir paskui paversti visą Lietuvą Vokietijos vieškelių linkui Sovietų Sąjungos.

Kanados Žmonės Uždavė Didelį Smūgį Reakcijai

Gruodžio mėnesį Kanados žmonės uždavė didelį smūgį reakcijai ne tik Kanadoj, bet ir visam pasaulyj. Kaip jau buvo rašyta, Kanadoj yra labai daug Vokietijos, Italijos ir Japonijos agentų, kurie darbuojasi, kad nustatyti Kanados politiką jų naudai. Tie agentai veikia per Arcandą ir kitus reakcionierius. Pavyzdžiui, Arcandas, Kanados fašistų vadas, ranka rankon eina su Duplesiu. Duplesis turi tamprią sąjungą su Ontarijos premjeru Hepburnu. Duplesio ir Hepburno ašis turi visą eilę šalininkų Liberalų ir Konservatyvų partijose. Nemažas reakcionierių skaičius sulindęs į parlamentą ir provincijos seimelius. Nepamirškite, kad šių reakcionierių rankose dvi didžiausios provincijos — Ontarija ir Kvebekas. Šis reakcionierių tinklas darbavosi, kad nuversti King valdžią ir paimti į savo rankas federalę valdžią, kad jos politiką pasukti dar daugiau linkui Vokietijos ir Italijos ar Japonijos, nors ir dabar King valdžia palaikė Čemberleno politiką. Bet šiai klikai šį rudenį užduotas didelis smūgis.

Pirmiausį šiai klikai smūgį uždavė rinkimai. Veik kiekvienam mieste ir miestelyj į valdybas šiemet išrinko net po kelis pažangius atstovus. Nekuriose vietose pažangieji sudarė daugumą. Pavyzdžiui, Montreale daugumą gavo Duplesio ir Hepburno ašies priešininkai su Houde priešakyje. Vancouver mieste majoru išrinktas vietos CCF vadas Dr. Lyle Telford. Po visą Kanadą savivaldybiniai rinkimai parodė, kad Kanados žmonės prieš reakcionierius, prieš čemberleniškę politiką.

Antra, reakcija apturėjo didelį smūgį iš Liberalų partijos pusės, kuomet ji paskelbė kovą Hepburnui ir jo šalininkams, kurie kartu su Duplesiu norėjo nuversti King valdžią ir sutverti tokią, kuri visomis keturiomis tarnautų reakcijai ir namie ir užsienyje. Hepburnas ir Duplesis, po iškėlimo viršun jų suokalbio prieš King valdžią, pasijuto labai keblioj padėtyj. Kanados žmonių pasipiktinimas tais reakcionierių įrankiais pasiekė aukščiausį laipsnį.

Kodel Tim Buck Turi Būti Išrinktas Kontrolierium

Board of Controlers Toronte eina pareigas kaip ir tarimų vykdytojo pareigas. Jeigu ką aldermanų susirinkimas nutaria, kontrolierių pareiga įgyvendinti. Bet kuomet kontrolieriai atžagareiviai, tuomet liaudžiai naudingų tarimų vykdymas dažnai išeina priešingon pusėn. Vietoj vykdymo, jie tą tarimą palaidoja. O tokius tarimus, kurie liaudžiai nenaudingi, jie stengiasi įvykdyti visu greitumu. Taigi, norint, kad geri aldermanų tarimai būtų įvykdyti, būtinai reikalinga turėti pažangius kontrolierius, kurie atjaustų liaudies reikalus.

Šiais metais į kontrolierius kandidatuoja tik vienas pažangus kandidatas — draugas Tim Buck. Už tai reikia stengtis, kad jis būtų išrinktas. Pernai jam labai mažai balsų trūko būti išrinktu. Šiemet kiek daugiau padirbėjus, galima jį išrinkti. Tiesa, jis vienas prieš tris ne visuomet atsilaikys, bet jo balsas bus labai svarbus ir daugelyje atsitikimų ir tie trys dešinieji bus priversti aldermanų tarimus vykdyti. Buržuazija mato, ką draugo Tim Buck išrinkimas reikštų. Už tai ji atėmė 4,000 balsuotojų balsavimo teises. Tačiau ir be tų 4,000 balsuotojų Tim Buck lengvai praeis, jei tik visi pažangiečiai nebalsuos nei už vieną kitą, o tik už Tim Buck.

"Aš sakiau bosui, jog mes labai norime vaiko, bet jis liepė pagalvoti apie šėrininkus."

APŽVALGA

Hepburno Kelias Panašus Musolinio Keliui

Toronto Daily Star, liberališkas laikraštis Toronte, rašydamas apie Hepburno ir Duplesio suokalbį prieš King valdžią, sako:

"1922 metais Musolinis pareiškė, jog 'valdžia turi būti mums, fašistams, arba atiduota, arba mes ją užgriebsime maršuodami ant Romos.' Jie maršavo ant Romos ir Musolinis atsiekė savo korjeros, kaip diktatorius.

"1922 metais įvyko maršavimas ant Romos. 1937-38 metais — ant Ottawos. Ir šį kartą pasireiškė taipgi charakteringai fašistinis troškimas diktuoti iš ponų Hepburno ir Duplesio pusės. Ponas Duplesis, kaip žinoma, skaitomas geriausiuos santykiuos su Adrienu Arcandu, Kanados fašistų vadu, kuris yra karštu palaikytoju Duplesio ir spynos įstatymo, kurį Duplesis įvedė Kvebeko provincijoj. Pastaruose federaliuose rinkimuose Duplesio kandidatu buvo Paul Bouchard, La Nation redaktorius. Gi La Nation nesenai rašė: 'Iš savo pusės mes trokštame revoliucijos iš dešinės. Tas išaiškina Francūzų Kanados simpatiją Musoliniui, Salazarui ir Frankui.'

"Tai tokie faktai apie poną Duplesį ir jo pasekėjus. Pono Hepburno susivienijimas su juo teisingai vadinamas 'nenaturaliu.' Tai yra, nenaturalu, kad laisvę mylinčios, antifašistinės provincijos, kaip Ontarija, galva susidėtų su tokiu. Bet iš kitos pusės žiūrint, Hepburno-Duplesio ašis labai naturali. Labai naturalus dalykas diktatoristės siekiantiems vyrams susiartinti.

"Pakartotini pono Hepburno užsipuolimai ant Kingo paeina iš troškimo diktuoti ir nepasitenkinimo negalėjimu to padaryt. Jis norėjo diktuoti federalės valdžios politikai linkui darbininkų, Hydro, švento Lauryno upės projekto, o dabar liepia valdžiai atsisakyti nuo savo pareigų. Tas viskas yra dalis 'maršavimo ant Ottawos.'

"Bet paprastas Kanados žmonių sensas pastos kelią Hepburno pasisekimui, kokį suteikė Musoliniui jo maršavimas ant Romos."

Star labai teisingai pažymi, kad Duplesis ir Hepburnas siekia tokios diktatūriškos valdžios, kurios atsiekė Musolinis maršuodamas ant Romos. Hepburno ir Duplesio ašis yra centras kanadiškos reakcijos. Bet jiems, Star žodžiais sakant, nepavyks pasiekti Ottawos.

Vilnis Sako Lietuvoj Nekokia Padėtis

Gruodžio 15 dienos Vilnis apie Lietuvos padėtį rašo:

"Žinios apie Lietuvą nesmagios. Gręsia pavojus Lietuvai netekti Klaipėdos. Dar daugiau, ir pačiai Lietuvos nepriklausomybei pavojus.

"Studentai kelia demonstracijas. Prie jų dedasi katalikiškos jaunuomenės vadai. Voldemarininkai kelia riaušes.

"Reikalaujama dabartinės vyriausybės atsistatydinimo.

"Daug kas Lietuvos padėties dar ne visai aišku. Kiek galima spręsti iš gaunamų davinių, demonstracijos ir reikalavimai vyriausybės atsistatydinimo nelemia Lietuvai nieko gero.

"Reikalavimas dabartinės tautininkų vyriausybės atsistatydinimo būtų geras dalykas, jei būtų siūloma sudaryti ministeriją, valdžią, kuri atstovautų plačius Lietuvos visuomenės sluoksnius. Vietoj to, demonstrantai reikalauja grąžinti Voldemaro vadovybę.

"Jie rėkia, jog dabartinė vyriausybė esanti prolenkiška. Bet juk Voldemaras yra prohitlerinis. Juk voldemarininkus remia, kursto ir teikia jiems visokią paramą Hitlerio agentai.

"Lenkijos pozicija dabar atsikeitus. Lenkija tariasi su Sovietų Sąjunga gynimuisi nuo Vokietijos. Jei Lietuvos vyriausybė būtų palinkus prie Lenkijos, tai dabar geresnė Lietuvai pozicija, kaip tempimas jos pas Hitlerį.

"Voldemarininkų siūloma pozicija Lietuvai pragaištinga.

"Aišku, kad demokratingesnė, plačius sluoksnius apimanti Lietuvos valdžia šiame kritingame momente būtų geriau. Dabartinė vyriausybė pasitarnautų Lietuvai, jeigu ji turėtų užtektinai drąsos ir norėtų paskelbti demokratinius rinkimus, seimą sušaukti. Bet vargiai ji tą padarys.

"A. Smetona ir kiti tautininkų šulai įkalbinėjo, jog 'demokratingumas Lietuvai svetimas.' Tik 'individualė valdžia' gali Lietuvą išvesti geru keliu, išgelbėti ją nuo pavojų. Tai buvo klasta. Tatai juo aiškiau pasitvirtina dabar. Tautininkų valdžia 'išvedė' Lietuvą taip, kad ji ne tik Klaipėdos gali netekti, bet ir nepriklausomybės.

"Jei Smetonai ir jo kolegams tikrai rūpėtų Lietuva, jie bent dabar kitaip elgtųsi, bet jie tęsia tą pačią politiką.

"Iš kitos pusės, **voldemarininkų reikalavimai dar blogesni.** Tempimas Lietuvos pas Hitlerį reiškia pabaigą jos nepriklausomybės. Tai reiškia Vokietijos stiprinimą ir dėlto žygis prieš demokratiją abelnai, kuomet Lietuvai tas lemia vergiją.

"Kam rūpi Lietuvos gerovė, tas nerems voldemarininkų, negi įsikarščiavusių studentų, kurių dalis irgi veikiausia yra pronaziai.

"Kaip tik priešingai. Lietuvai reikia kovoti prieš nazius, prieš Vokietijos užsimojimą. Rumunija taip daro. Ji smogė naziams, nepaisant Hitlerio grąsinimų.

"Suprantama, tokiam atsitikime, Lietuvai reiktų tartis, stoti bendrai su tais, kurie kovoja prieš nazius.

"Rumunija ir Lenkija, kaip rodos, jieško talkos Sovietų Sąjungoj. Galima prieš Vokietiją sudaryti tvirtą Lenkijos, Rumunijos, Lietuvos ir kitų Pabaltijos šalių frontą su Sovietų Sąjunga.

"Smetonos pastangos susiderėti su Hitlerio valdžia, laukimas malonių iš Berlyno, tik padrąsina nazius ir jų inagius voldemarininkus. Lenkijos prezidentas Moscickis ir jo užsienio ministeris Bekas irgi laukė, bet nusivylė, dabar jieško kitų kelių."

Visko Po Biskį

MONTREAL. — Montreale Liaudies Balso vajus pradeda plėstis į didelę ugningą darbymetę. Kiekvienam kampelyj, kur tik yra lietuvių, visur darbuojasi. Ir ne veltui. Kodel?

Į tai atsako Liaudies Balso augimas. Kiek aš prisimenu, tai kiekvienam vajuj, kiekvienoj didesnėj darbymetėj, Liaudies balso vadovybė užtikrino, kad duos ką nors naujo ir tą su kaupu išpildo. Reikia pripažinti, kad Liaudies Balsas dar niekad nėra suvylęs savo rėmėjų. Štai, ir dabar, pradedant vajų, laikraštis padidėjo 2 puslapiais.

Ko dar reikia, tai kad Liaudies Balso štabas atkreiptų atydą į tai, kad montrealiečiai laukia savo kampelio, kuriame turi tilpti iš Montrealo žinios.

* * *

Rodos, dar nė vienas iš kanadiečių nėra pareiškęs savo nuomonės apie naujai išleistą LLD knygą "Ūkanos." Man teko pribėgant perskaityti "Ūkanas." Turiu pasakyti, kad daugiau mėgstąs skaityti, pradėjęs tą knygą skaityti negalėtų pertraukti, nes lengvai skaitoma ir gana patraukianti. Nors ir apysaka, bet sunku rasti tokią knygą. Joj gvildenama ne kokie svetimi reikalai, bet tie, kurie vyksta gyvenime. Paimkim vyriausią tos knygos vedėją Rudį ir matysime, kaip aštrėja jo santykiai su žmona ir kas dedasi profesionalų ir biznierių gyvenime.

Tos knygos autoriui, rašytojui R. Mizarai, už tokios apysakos parašymą tenka didelis kreditas. Patartina kiekvienam perskaityti šį įdomų veikalą ir neprigulintiems prie Lietuvių Literatūros Draugijos stoti į draugiją, kad ją gauti.

* * *

Naujų metų sutikimui, organizacijų komitetai ruošiasi su didžiausiu smarkumu. Mat nori ką tai tokio nepaprasto iškirsti, bet neišduoda ką. Sako, kad bus labai skanių bučkių. Kurį tik sutinki, atsako, kad prieš Naujus metus tą vakarą trauks į Rumunų salę, 3486 Iberville St.

Kavalieriai tvirtina, kad parengime bus ir šaunių, su juodais antakiais rumunkaičių. Ruošiasi atsilankyti daugybė žmonelių ir laukia, kad tik greičiau ateitų tas vakaras.

* * *

Girdėjau, miesto rytinės dalies moterys kalėdų proga parengs vaikams eglutę, nes jau tokia mada Kanadoje. Vaikai labai laukia. Eglutę parengs motinos, rytiečių salėje, kur veikia lietuvių kalbos mokyklėlė. Į mokyklėlę susirenka gražus būrelis vaikų. Mat tėvai ir motinos stengiasi savo sūnus ir dukteris išmokyti savo kalbos. Tai gražus darbas.

* * *

Montrealo padangėj labai keičiasi oras. Lapkričio pabaigoj buvo šaltoka. Gruodžio mėnesio pradžia atrodė, kaip vasara, o apie gruodžio 12-13 d. griebė toks šaltis, kad buvo galima nušalti nosį. Šaltis laikosi, nežinia kaip ilgai. Labai bloga kada taip staiga keičiasi oras. Būna peršalimų ir to pasekmėje veisiasi įvairios ligos. Bet tokia padėtis čia yra priprasta.

Lazdijų Jonas

Draugei E. Siriūnienei

Gerbiama drauge! Gyvendamas Sudburyje buvau jūsų rūmininkas. Kada gyvenau visuomet darbavotės del mūsų laikraščio užlaikymo. O kaip tik šiais metais išvažiavau iš Sudburio, seku laikraštį jau kelios savaitės ir nematau apie buvusios mano šeimininkės pasidarbavimą. Tad prašau, drauge, nors dabar stokite ant penkių dolerių. Kadangi gauti naujų skaitytojų nenumatau, tai ir draugės nešaukiu. Bet jeigu gausime, tai bus mums laimė. Prašau priimti iššaukimą ir stoti darban.

S. Survilla
Buvęs Jūsų Rūmeris

Šis Tas iš Sudburio

Sudburio lietuvių draugijos numatė netolimoj ateityj įsteigti pakeleiviams lietuviams-bedarbiams šelpti fondą. To sumanymo įgyvendinimui yra numatyta įsteigti komitetą, kurį sudarys iš kiekvienos draugijos atstovai. Numatoma išrinkti po vieną atstovą.

—o—

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos trečios kuopos susirinkime, kuris atsibuvo gruodžio 11 dieną, buvo perstatytas Winnipego lietuvių svetainės įsigyjimu rūpinančiusio komitetó atsišaukimas, kuriame prašo pagalbos.

Po trumpų diskusijų, viršuj minėtas atsišaukimas liko priimtas. Kuopa išrinko iš trijų draugų komitetą, kuris Liaudies Balso vajui pasibaigus imsis pareigą surasti būdus, kaip sukelti finansinę pagalbą viršuj minėtam tikslui.

—o—

Liaudies Balso vajus Sudburyje eina visapusiškai gerai. Vajaus komitetui, Liaudies Balso naudai draugas S. Rakštys paaukavo gitarą, draugė J. Astylienė paaukavo kokį tai vertingą rankdarbį. Vajaus komitetas stengsis tuos daiktus sunaudoti, paskirdamas kokiems nors laimėjimams. Pelnas eis Liaudies Balsui.

Rep.

Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas Suvienytose Amerikos Valstijose veda kampaniją už sukėlimą $25,000 kalėdinių dovanų politiniams kaliniams. Aukotojams duoda čia matomą ženklą. Ši organizacija nuo 1925 metų pagelbėjo 56,000 unijistų, kuriems teko papulti į teismus ar kalėjimus.

Darbininko Akim Žiūrint

Naziai šūkauja, kad Klaipėdos krašto seimelio rinkimai parodę, jog klaipėdiečiai nori prisijungti prie Vokietijos. Tačiau nors kiek nuodugniau pažiūrėjus į tuos rinkimus matosi, kad dalykai stovi visai kitoj pusėj.

Iki šiol Klaipėdos seimely lietuviai turėjo penkias vietas, o vokiečiai 24. Per šiuos rinkimus vokiečiai laimėjo tik vieną vietą.

Bet kokiu būdu jie laimėjo? Jus matėte iš Klaipėdos lietuvių laikraščio Darbininkų Balso aprašymo, paduoto Liaudies Balse, jog naziai neįtraukė į balsuotojų sąrašus veik pusės balsuotojų. Be to, visokiais kitais būdais balsuotojus terorizavo.

Prie normalių sąlygų balsavimų reizultatai būtų buvę visai kitoniški.

* * * * *

Voldemarininkai ir jų simpatikai Lietuvos nepriklausomybei labai žalingi. Jų triukšmas labai supuola su nazių triukšmu ir tarnauja tiems patiems tikslams.

Suprantama, kad Smetonos valdžia negera, bet jos pamainymas Voldemaro valdžia dar blogesnis dalykas.

Geriausia Lietuvai būtų, tai koalicinė valdžia, apimanti visus sluoksnius žmonių. Tokia valdžia sujungtų visus žmones.

* * * * *

Pereitą šeštadienį sukako 12 metų, kaip įvyko Lietuvoj perversmas, atidavęs valdžią į Smetonos ir jo šalininkų rankas. Ateinančią savaitę, gruodžio 27, sukaks 12 metų kaip Smetonos valdžia nužudė 4 Lietuvos darbininkų vadus, Požėlą, Giedrį, Čiornį ir Greifenbergerį.

Šios sukaktuvės, supuola su dabartiniais įvykiais Lietuvoje, duoda gerą progą dar kartą nuodugniai peržiūrėti, ką Lietuva prigyveno prie Smetonos režimo, kuris nužudė daugelį geriausių Lietuvos žmonių draugų.

Būtų gerai, kad ateinantį sekmadienį būtų sušaukti masiniai mitingai tų sukaktuvių paminėjimui.

* * * * *

Liaudies Balso parengimai Montreale ir Toronte parodė, kad Montrealo ir Toronto (taipgi ir visos Kanados) lietuviai Naujienų peckelių neklauso.

Tą pačią dieną Toronto lietuviai socialdemokratai šaukė masinį mitingą Labor Lyceum, tačiau neįvyko, nes vos 15 atsilankė. Gi Liaudies Balso parengibe buvo apie 600 žmonių, nežiūrint to fakto, kad jie prieš Liaudies Balsą varė propagandą per spaudą ir žodžiu.

* * * * *

Montreale, kiek matyti iš telegramos, pažangos priešai į Liaudies Balso parengimą buvo atsiuntę policiją, bet ir tas nieko negelbėjo, kaip kad jiems nieko negelbėjo pastangos sulaikyti Kanados lietuvių kongresą.

Pažanga ne taip lengvai sulaikoma.

* * * * *

Pažangos aponentams kartais dar blogiau atsitinka.

Teko girdėti, kad vienoj vietoj A. Frenzelis kad kiek būtų gavęs šluotą, jei nebūtų spėjęs išbėgti, už šmeižimą Sūnų ir Dukterų draugijos.

Juokinga, žmonės nori "išbudavoti" savo organizacijas kitas šmeiždami.

* * * * *

Naudą darbo žmonėms galima padaryti ginant jų reikalus nuo išnaudotojų, o ne šmeižiant pažangias organizacijas.

Kas liečia mus, mes tą ir darome: mes dirbame, kad padėti atmušti išnaudotojų atakas ant darbo žmonių.

Tiesa, tenka kai kada pasakyti vieną kitą žodį ir tokiems pat darbininkams, bet tai ne mūsų noras, o pareiga ginti pažangies organizacijas nuo nesusipratusių ar suklaidintų žmonių.

J. Yla

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Detektorius, Kuris Gali Pasakyti Ar Myli Jus Žmona

Bufalo policija jau turi įsitaisiusi tam tikrą melų susekėją, detektorių, kurį, žinoma, naudoja įtartinųjų tardymui, bet neprošalį būtų jį turėti kiekvienam vedusiam vyrui, moterei ir pradėjusiam manyti apie vedybinį gyvenimą vaikinui ar merginai. Mat jis, lyg ir telegrafo aparatas, ant popierio užrekorduoja širdies plakimo ir kvėpavimo atmainas ir aiškiai ant popierio parodo, ar meilė yra tikra, ar tiktai dirbtina. Patirta, kad kuomet meilė yra tikra ir bučiuojama moteris tikrai myli bučiuojantį vyrą, tuomet jos širdis pradeda plakti smarkiau, mainytis kvėpavimo pulsas, aukščiau spausti kraujas. Su šiomis emocingomis atmainomis mainosi ir detektoriaus braižomas braižas: kada didesnis susijaudinimas, tada ir detektorius užrašo aukščiau pratęstas vinges. O jei bučiuojama ypata nemyli, reiškia nedaro susijaudinimo, detektoriaus braižo vingė nusileidžia labai žemai.

Tie patys veiksmai vyksta ir su tardomu: kada jis sako tiesą, tardomo kūne vyksta paprasta kraujo cirkuliacija, kvėpavimas ir širdies plakimas, bet jeigu meluoja, vyksta susijaudinimas ir jį užrekordavęs detektorius lengvai parodo, ar jis kalba tiesą, ar ne. Tačiau su tardomu yra šiek tiek geriau, nes jį suėmus policija pasodina į kėdę, krūtinę ir rankas apjuosia guminėmis dūdomis, kurios pratęstos iki rašymo aparato ir baigtas kriukis. Su mylimąja ar mylimuoju jau kitas dalykas! Juk nelabai patogu būtų eiti pas mylimąją su įvairiomis dūdomis aprazgyta kėde, taip pat nekiekviena sutiktų jon sėsti ir leisti save aprazgyti, nors ji ir mylėtų. Tačiau visgi atsirado tokių porų, kurios nesenai pademonstravo detektoriaus paslaptį net spaudos atstovams. Moterys leido save bučiuoti pašaliniams, nemylimiems ir paskui mylimiems. Gavosi visai kitoki rezultatai, kuomet bučiavo mylimieji. Reiškia aparatas geras, teisingas, tad galima tikėti, kad ateityje jų privis daugiau, negu šiandien yra radio aparatų. Juk pasaulyje yra daug vyrelių, pačiukių, kavalierių ir panelių, norinčių vienas kito meilę patikrinti bent kelis kartus per dieną, tai toks išradimas yra svarbesnis, negu radio ar koks gramafonas. Radio praneša tik tą, kas dedasi pasaulyje, o su šiuo aparatu galima susekti kokia audra kyla meilužės ar meilužio širdyje.

Tikrai Įsigysiu

Tautinis Sąstatas Tunisoj

Kiekvienas mokinys žino, kad Italija turi aulinio bato pavidalą. Visi numato, kad fašistinės šalies valdovas, Musolinis, stengiasi iš to bato iškištus kojos pirštus per Ciciliją prailginti net ligi Tunisos ir prijungti prie fašistinio bato tą žemės plotą, kurį valdė Francija per pastaruosius 57 metus.

Tunisa randasi Vidužemio pajūryje, Afrikos šiauriniam iškišulyje, mažiau negu šimtu mylių nesusisiekia su Italijos valdoma Cicilija, kuri randasi Vidužemio jūros beveik pačiam viduryje. Taipgi Tunisa Italijai yra nepaprastai svarbiu strateginiu punktu, del artumo Italijai yra svarbesnė, negu Francijai ar Anglijai.

Tunisoj Francijai yra pavojingiausiu faktorium tas, kad čia gyvena veik tiek italų, kiek ir francūzų. Pavyzdžiui, visoj Tunisoj gyvena 108,068 francūzai ir 94,289 italai. Pačioj protektoriato sostinėj, Tunis mieste, italų randasi 49,878, o francūzų 42,678.

Visoj Tunisoj gyvena tiktai 213,000 europiečių ir 2,300,000 arabų ir bedoinų. Kadangi Musolinis per paskutinius kelis metus plačiai save reklamavosi mahometų užtarytoju, tai gali susidaryti Francijai nepalankios sąlygos Tunisoj. Apie tai pats Daladier pranašavo net balandžio mėnesy. Tuomet jis tvirtino, kad ateinantis karas prasidės ne Europoj, bet Afrikoj ant Tunisos ir itališkos Libijos rubežiaus. Dabar atrodo, kad gali taip atsitikti.

Francija Tunisą gavo 1878 metų Berlyno kongreso metu. Anglijos atstovas lordas Salisbury ir Vokietijos kancleris Bismarkas sutiko, kad Francija užvaldytų Tunisą, o užrenduotų anglams Cyprusą. Praslinkus trims metams, 1881 metais, francūzų kariuomenė įmaršavo į Tunisą ir atėmė iš vietinių valdovų valdžią.

Dabar, Italijos fašistams įsigalėjus Afrikoj, Balerų salose ir Ispanijoj, Tunisa italams tapo labai svarbi, nes iš jos galima trukdyti Francijos susisiekimą su Afrika.

40 Metų Nuo Radijumo Išradimo

Žinoma mokslininkė—chemikė Marija Skladauskaitė gimė Varšuvoje 1867 metais. 15 metų amžiaus būdama pabaigė vidurinę mokyklą. Toliau vertėsi privačiomis pamokomis ir laisvu laiku dirbo slaptą tautinį darbą, už kurį grėsė sunkiųjų darbų kalėjimas. 1891 m. išvažiavo toliau mokytis Paryžiun. 1896 m. ištekėjo už Pjero Kiuri. Suėjo 40 metų, kai prof. Lipmanas 1898 m. bal. 12 d. prancūzų Akademijai pristatė darbą apie urano ir toro junginių leidžiamus spindulius. Šitame darbe jauna, ligi šiol nežinoma, mokslininkė Marija Skladauskaitė — Kiuri aiškino, kad urano spinduliavimo priežastimi yra jo atominės ypatybės ir spėlioja, kad turįs būti dar nežinomas elementas, kurio spinduliavimas didesnis negu urano ir toro.

Tų pat metų liepos 18 d. ji paskelbė mokyklinį darbą apie naują spinduliuojantį elementą polonijų. Gruodžio mėnesį vyras ir žmona Kiuri paskelbia apie naują elementą radijumą.

Neturėdami tinkamos laboratorijos, juodu dirba apleistoje pašiūrėje dienomis ir naktimis, perleisdami per savo rankas ištisas tonas žaliavos. Jiems teko surasti naujus cheminio analizo metodus. Marija Kiuri norėjo gaut radijumą galimai grynesnį, o jos vyras nustatė šio elemento chemines ir fizines ypatybes.

Šių pastangų vaisiumi buvo atradimas, kuris davė pradžią naujai mokslo šakai. Radijumo atradimas labai patarnavo medicinai, nes Kiuri terapija taikoma naujakūniams (jų tarpe ir vėžiui) gydyti. Šiemet lapkričio mėn. paskutinėje savaitėje kaip tik būvo posėdžiai tarptautinės sąjungos kovai su vėžio liga.

Po kelių bendro darbo metų Pjeras Kiuri žuvo per nelaimingą įvykį. Našlė užėmė savo vyro vietą ir profesoriavo Sorbonoje. 1911 m. už tolimesnius toje srityje darbus ji gauna antrą Nobelio premiją. Šį kartą jau viena, be vyro.

Jos pastangomis įkurtas Paryžiuje radijumo institutas, kuriam ji padovanojo vieną gramą savo pačios pagaminto radiumo ir vieną gramą jai amerikiečių moterų paaukotą, kas sudaro milijoninę vertę. Tame institute dirba ir jos duktė Irena Žolio, kaip gera mokslininkė.

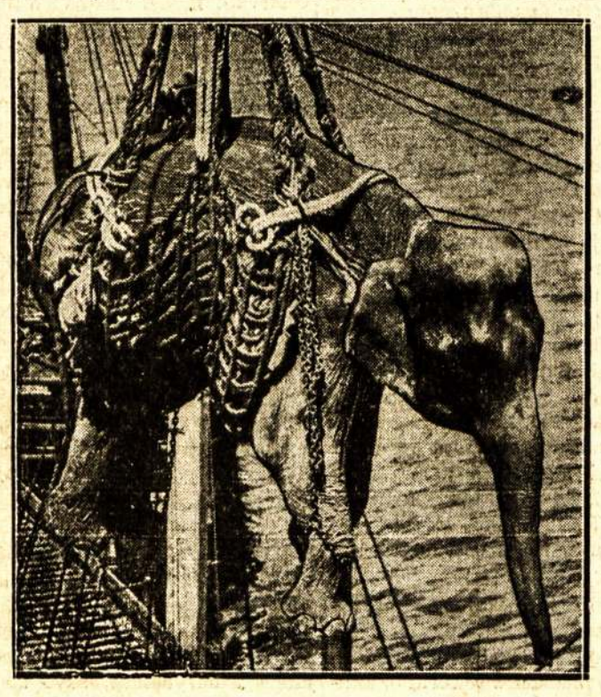

Naujas Amerikos "pilietis" — iškeliamas iš laivo iš Indijos atvežtas dramblys.

Vyrų Ydos

Visi vyrai turi ydų. Tas suprantama, nes jie žmonės. Moterys sako, kad vyrai turi tik ydas.

Stambūs dalykai prasideda iš menkniekių. Gali atsitikti, kad naujas persų kilimas turės sigaro pelenų žymes (nežiūrint griežto draudimo, suprantama!) Šitie pelenai, kuriuos vyras be blogos valios, pripuolamai, išsiblaškęs ant kilimo nukratė, gali duoti progos net dviejų valandų pasikalbėjimui. Toks pasikalbėjimas gali virsti dramatiniu, gali būt net traginiu — ligi vienuolikos balų stiprumo, arba net triukšmingu, o kartais gali būti persiskyrimo pradžia. Todel: ar tu negali nuo to atprasti? Ar tu persiskirsi, ar liksi vedęs — abu dalykai pakankamai blogi, tad ar ne geriau taip pasitaisyti, kad žmona apie tave galėtų tik gražiai atsiliepti.

Daryk taip, kad atrodytų, jog kitos moterys del tavęs neegzistuoja. Žinok, kad tavo žmonai nepatinka, kuomet tu perdaug aiškiai žaviesi kitomis, kada sutikęs kitą kepurę nusiimi ligi žemės, kada tarpusavio pasikalbėjimo girdi tik kitos geras puses.

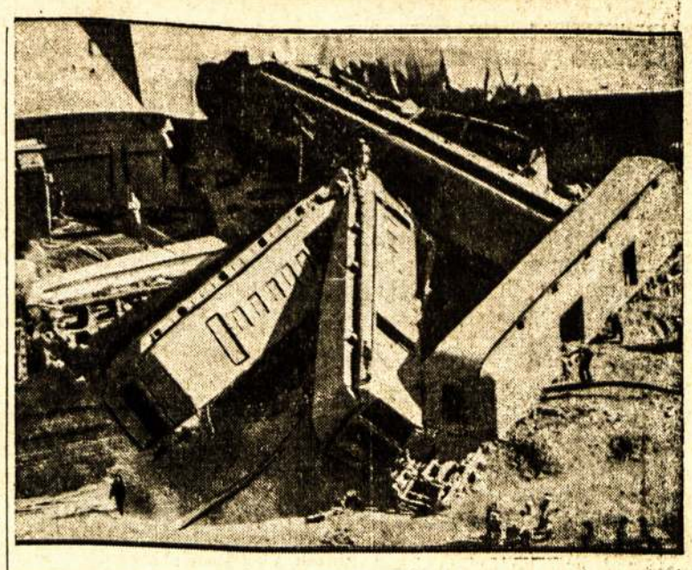

Missouri Pacific keleivinis traukinys taip atrodė, kada jis nuvažiavo nuo rėlių šiaurėj Austin, Texas valstijoj.

Priprask, žvilgterėjęs viena akimi į geriausią pasaulio kino žvaigždę, sakyti: "Dabar aš matau, kaip tu graži ir elegantiška, mano mieloji!"

Be abejo tu esi taip nemandagus, kad grįžęs iš tarnybos laike pietų skaitai laikraštį. Tavo žmona, kuri mielai norėtų su tavimi pasikalbėti, mato tiktai kuokštą plaukų (jeigu tokių dar turi), o vietoje pasikalbėjimo girdi melodišką šiurpinimą. Kad tokiu užsilaikymu negalima per daug giliai patekti žmonos širdin, yra aišku.

Ar yra protinga, kada valomi visi kambariai ir pilna visur dulkių, klausti: "Ar negaliu dabar gauti puoduką kavos?" Kada moteris su dideliu vargu nudažo antakius ir veidą, jai sakyti: "Be tų puošmenų tu gražiau atrodai." Lygiai neprotinga nemėgstančiai dažų moteriškei sakyti: "Tu turėtum truputį nusidažyti, nes nevisai gražiai atrodai." Važiuojant taksiu žiūrėti į taksometro laikrodį jau nėra gerai, bet dar blogiau intymaus pasikalbėjimo metu, kada būnate toli nuo žemiškos mizerijos, dažnai žiūrėti į kišeninį laikrodį.

Joks vyras nevalo sau batų, nesusipranta tinkamu momentu pasakyti savo žmonai meilų žodį, nemoka išlaikyt tinkamos distancijos su gražia tarnaite, nenori kantriai laukti, kol apsirengs žmona, nesusipranta pagirt pačios žmonos nupirktą suknelę.

Vyrų ydų yra daug, o kurių čionai nėra, paprašykite primint savo motinų, žmonų, seserų, pažįstamų.

MEILĖS AUKŠTOJI MOKYKLA

Londone atidaryta nauja mokykla, kuri turi tokį pasisekimą, jog numatoma panašios mokyklos atidaryti ir kituose miestuose. Čia kalbama apie vedybų patarimus, kurie paprastai vadinami "meilės aukštoji mokykla." Kursų dalyviai yra ne patys vedybų kandidatai, bet dvasininkai ir slaugės.

ŽMOGĖDROS VARTOJA ŠAKUTES

Fidži salų kanibalai jau senų senovėje valgydami žmogiena vartojo šakutes. Valgydami savo priešo lavoną jie tikisi gauti jo jėgos ir vikrumo, bet ne mano, kad to stebūklingo veikimo nebūna, jeigu valgant žmogiena plėšoma rankomis. Nuo prisilietimo rankomis žmogaus mėsa nustojanti savo sultingumo.

Jurgis Strakšys

ČIGONIUKAS MARA

APYSAKAITĖ

Jis — nedidelis čigonų vaikas, o vadinasi Mara. Jis teturi vienuoliką metų, tačiau jo veidas atrodo kiek senesnis, įdegęs saule ir liesas, našus į suvytusį lapą, kurį blaško vėtros ir plaka darganos. Jo visas kūnas labai menkas, o ir pati išvaizda atrodo, kaip sušalusio ar alkano kačiuko, kurį negailestingai žmonės paklaidino purviname skersgatvyje.

Mara eina keliu ir visas dreba. Jam šalta. Ploni, sudriskę rūbai nesugeba apsaugoti kūną nuo lapkričio mėnesio vėjų, žvarbiai skrendančių kartu su sumkiais, juodais debesimis, panašiais į uždangą, kuri skiria dangų nuo žemės. Visa gamta nepaprastai šiurkšti. Pakelėje medžiai liūdnai linguoja nuogom šakom, kurios, tarytum ilgos liesos rankos, gaudo rudens vėtras ir barsto paskutinius savo pageltusius lapus, tarytum auksо trupinius, žemei.

Kelias purvinas ir vargina Maros basas kojas, klampodamas jas į lietaus ir dulkių makalynę. Jis turi pasukti į šalikelėje esančias nuogas pievas, kad būtų lengviau eiti. Bet ir ten ne geriau: žemė drėgna, nuo ko labiau, negu kelio parvyne, šąla kojos. Norėdamas sušilti, Mara bėga, tačiau tai jį nuvargina, ir jis turi to taip pat atsisakyti. Jis nubraukia nuo kaktos stambius prakaito lašus. Jis jaučia kaip šaltis, kvėpiamas vėjo, drebina nugarą. Jo visas kūnas nusėtas mažytėmis kruopelėmis. Mara nori verkti, bet negali: akyse nė vienos ašaros, kuri nuriedėtų skruostais. Tik širdis pilna baimės, skausmo, neapykantos ir pavydo kažkam nežinomam.

Jau artėjo vakaras. O Mara yra visą dieną ėjęs. Dangus vis labiau traukiasi drėgme. Juodi debesys vis tirštėja, tvenkiasi ir plaukia į rytus, kažko skubėdami, išberdami vandens lašus ir niauria prieblanda nuspalvindami orą. Niekur nečiulba joks paukštelis, nei gervės nekeliauja į pietus; tik laukuose kur-ne-kur stovi susitraukusios vienišos karvės, toli sodybose retkarčiais suloja šuo ir tuojau vėl nutyla, lietaus nuvarytas atgal į būdą. Toliau nuo kelio, ant kalniuko Mara mato ant nuogo pūdymo pririštą arklį. Pagalvoja, jog būtų gera dabar joti: nešaltų kojos, galėtų toliau pabėgti nuo nakties ir būtų jaukiau. Juk arklys gali būti geras draugas, net geresnis už žmogų. Bet nuo tos minties atsisako. Dievai žino, kieno tas arklys, gal būt, negalės jo nė pagauti, o paskiau dar gali sulaikyti kas nors. Tada Marai gerai išpertų kailį . . Apie tai pagalvojęs, liūdnai nusišypsojo.

Galvodamas apie arklį, Mara prisimena saviškius. Kažin, kur dabar tėvas ir visas taboras? Jie turi daug arklių, rudų ir juodbėrių.

Mara ilgai galvojo apie savuosius ir toli nueina nuo ano arklio. Atsigrįžęs dar pažvelgia į lietaus plakamą gyvulį ir vėl liūdnai nusišypso. Pro tą jo šypseną veržiasi kartus skausmas, tarytum viso pasaulio kentėjimai susikaupia jo mažoje širdelėje ir pro lūpas išneria į vakarėjančią prieblandą.

Ko Mara eina tokiu šaltu laiku — vienas, tolimoje kelionėje, kupinas baimės ir nelaimingas? Ar jis negali kur nors ilsėtis, arba žaisti su kitais vaikais, ar šildytis prie krosnies kambarėlyje, arba prie laužo, stovykloje, kur ilsisi visas taboras? Kodėl Mara tokiomis liūdnomis akimis dairosi aplinkui ir skuba pirmyn, pirmyn, gal būt, norėdamas pabėgti nuo nakties, kuri pamažu artėja, nešdama su savim kažką nežinomo ir bauginančio?

Mara yra paklydęs.

Naktis veja Marą, o jis vejasi taborą. Naktį čigonai išvažiavo iš miestelio — skubėdami, jausdami kažkokį pavojų, kurio priežasties Mara nežino. Jis buvo išėjęs iš stovyklos, ir kada grįžo — nieko neberado. Matyt, skubėdami jie buvo pamiršę jį. Taigi, Mara yra likęs vienas. Jis nujaučia, kur čigonai išvyko, nes tą dieną buvo girdėjęs minint miestelio vardą, kuriame bus didelis prekymetis. Mara neabejojo, jog ten išvažiavo jų vežimai, todėl pėsčiam reikia keliauti daug kilometrų, vytis tėvus.

Tas kelias, kuriuo eina, atrodo niekada negalėsiąs pasibaigti, lietus ir dargana negailestingi, o artėjanti naktis kelia baimę ir nerimą. Jis ėjo visą dieną, bet dar nėra nuėjęs nė pusiaukelio. Pradeda temti, o pats Mara jaučia nepaprastą nuovargį.

Ašaros veržiasi iš jo akių, o jis jas ryja, norėdamas nuslopinti tą įkyrią baimę. Jis nejaučia šalčio, o priešingai — pradeda darytis karšta. Lietaus lašai ant kaktos maišosi su prakaito lašais, kuriuos dažnai nubraukia rankove — gal būt, neapykanta tam, kas buvo įvykę.

Sutemo.

Mara eina toliau. Jau prasidėjo naktis. Jis nebemato vieškely purvo, tik jaučia jį po savo kojų. Pakelėje švokščiantys medžiai juoduoja tamsoje, panašūs į dideles dėmes, nuo žemės iškilusias disonansais, tarytum muzika dienos laidotuvėse. Kitur visur tylu; tik vėjas švokščia ir šnabždina baigiančius nukristi medžių lapus, o lietus vis dar tebešlaksto.

Pagaliau Mara sustoja.

Nuovargis apėmė jį visą, ir toliau nebegali eiti. Kojos linksta, galva svaigsta, o visą kūną išpila prakaitas. Kojos nebešąla, tik dega; vieškelio purvas atrodo lyg pakaitintas, vėjas toks šiltas, šiltas, kaip vasarą, ir lietus gaivina. Tačiau Mara nebegali toliau eiti. Kažkoks saldus kvaitulys traukia atsisėsti ant griovio kranto ir užmigti. Arti nė vieno kaimo, nė vienos sodybos; tik beržynėliai skęsta naktyje, driekiasi išplaktos lankos, dunksо kalvelės ir kur-nekur neaiškiai žvilga pelkės, panašios į senus, sudėvėtus veidrodžius.

Mara atsisėda ant griovio kranto ir nusiima kepurę. Vėjas draiko plaukus, drėgnus nuo prakaito ir lietaus. Galva svirsta ant krūtinės, tarytum švino pripilta. Akis lipdo miegas, o širdyje tvenkiasi baimė. Jis nenori užmigti, tik pailsėti ir vėl keliauti toliau, bristi per purvyną iki artimiausios sodybos arba kaimo, kuriame galėtų įsiprašyti pas gerus žmones ir pernakvoti. Mara taip pat nepaprastai nori valgyti, nes visą dieną nieko neturėjo burnoje. Jis alkanas, kaip vilkiukas, ir galvoja apie jaukią seklyčią pas ūkininką, kur galėtų naktį praleisti lovoje arba ant šiltos krosnies. Ten šviesiai degtų lempa, o jos šviesa lėtai linguotų, tarytum supama . . . Seklyčioje, be abejo, būtų jauku ir šilta. Ant medinio stalo padėtų duonos ir puodą pieno . . . Tik reikia kaip nors į kaimą patekti, ir gaus gardžiai pavalgyti ir sušilti.

Tokios mintys pinasi Maros galvoje viena po kitos, kaip kokioje pasakoje, ir jis nė pats nepasijunta, kaip užmiega. Tačiau greit vėl atmerkia akis. Ir vėl pradeda jausti nepaprastą šaltį.

Paskiau Mara savo širdyje jaučia džiaugsmą. Iš tos pusės, iš kurios buvo atėjęs, girdi atidardant vežimą. Tamsoje taip maloniai birbena ratai, tingiai ir monotoniškai šlepena risnojančio arklio kanopos. Kartkartėmis pliaukšteli botagas ir sukosti žmogus. Be abejo, vežimas artėja, nes Mara vis aiškiau girdi visus tuos garsus. Netrukus pamato spindintį ugnies taškelį, nes važiuojantysis, matyt, rūko.

Keistas džiaugsmas apima Marą. Jo širdelė pradeda smarkiau trūkčioti po plonu švarkeliu.

Vežimas artėja. Mara įžvelgia jį pro tamsą, iššoka iš pagriovio ir atsistoja pakelėje.

— Pone! Dėduli! — sušunka. — Sustok!

Jo plonas, silpnas balsas išsiveržia su baime ir viltimi, ir dingsta naktyje, vėjo nuneštas per laukus.

Važiuojantysis, matyt, išgirdo jo balsą. Sustoja. Tai apysenis vyras. Sėdi susisupęs kailiniuose ir pasistatęs apikaklę, kuri saugo jį nuo vėjo. Sėdi patogioje bričkoje, į kurią pakinkytas didelis riebus arklys. Mara mato nepažįstamojo vyriškio ūsus, drėgnus nuo lietaus, panašius į dvi nukarusias plaukų sruogas ir šiek tiek pražilusius. Mato nepažįstamojo blizgančias akis, aštrų veidą, dantyse smilkstančią pypkę ir labai daug vietos bričkoje. Vikriai įsitveria į bričkos kraštą tuo pačiu metu, kai nepažįstamasis paklausia:

— Kas esi ir ko nori?

— Dėduli, — atsakė Mara, — paklydau ir esu labai nuvargęs. Nuvežk mane iki artimiausios sodybos arba kaimo.

Čigoniuko akutės maldaujamai žiūri į nepažįstamojo veidą, o jis pats atrodo labai nelaimingas.

— Kur tu valkiojies naktimis? —nepažįstamasis klausia šiurkščiai.

— Aš paklydau.

— O kur ėjai?

Mara tyli. Į tą klausimą jis negali ir nenori atsakyti. Nepažįstamasis apžvelgia Marą nuo pakaušio iki kojų padų. Berniukas pajunta dar didesnę baimę.

— Pone, aš tikrai paklydau.

— Hm, . .

— Taip, paklydau. Aš ėjau visą dieną. Aš labai nuvargau ir esu alkanas. Aš ieškau savo tėvo, kuris nuvažiavo kažkur, ir aš nežinau kur. Bet rytoj aš jį surasiu. Dabar noriu tik pavalgyti ir išsimiegoti, nes nebegalių toliau eiti. Lauke taip šalta ir baisu . . .

Tie maros žodžiai graudina tik jį patį, bet negraudina nepažįstamojo, nes jis piktai žiūri į Maros veidą, lėtai čiulpia pypkę. Gal būt, nemano berniukui leisti lipti į bričką.

— Tu labai juodas, — pagaliau taria; — nesi tik čigoniukas?

— Taip, čigoniukas, — atsako Mara, — bet pasigailėk manęs, ponuli. Aš esu labai . . .

Jis vėl nori nupasakoti visą savo nelaimę, bet nepažįstamasis jau ragina arklį.

— Pone! — sušunka Mara, — Pasigailėk!

Bet žmogus paragino arklį. Neramiai dardėdama, brička nuvažiavo purvinu keliu ir dingsta tamsoje.

Lietuvoje

PASKUTINIOJI SUVALKIJOS KRAŠTO ĮVYKIŲ BYLA

Kaunas. — Lapkričio paskutinėmis dienomis Kariuomenės teismas Kaune nagrinėjo paskutinę Suvalkijos neramumų bylą, kurios aukomis buvo Mečislovas Gelažius, kilęs iš Šiaulių apskrities, Pašventinio valsčiaus, Bačiūnų kaimo ir V. Šidlauskas, Vilkaviškio apskrities, Žaliosios valsčiaus, Klausučių kaimo gyventojas.

Kaltinamajam akte pasakyta, kad 1936 metais, lapkričio 9 d. vakare į Gižų policijos nuovados raštinę įėjęs nepažįstamas asmuo ir į nuovados viršininką L. Lietuvninką paleido iš pištolieto du šūvius, kuriais vietoje buvo nuovados viršininkas nukautas. Raštinėje su nuovados viršininku buvo policininkas M. Merkšaitis. Vienas šūvis paleistas ir į policininką, bet jam nepataikė.

Tardant paaiškėjo, kad trumpai prieš tą įvykį pas Žaliosios valsčiaus, Arminų kaimo gyventoją Jurgį Šteiną atvykęs jų kaimynas V. Šidlauskas drauge su nepažįstamu vyru ir prašęs Šteinius, kad tą nepažįstamąjį prilaikytų. Nepažįstamasis vadinęsis Augustinu. Šteiniai Augustiną priėmė.

Šidlauskas su tuo nepažįstamuoju draugavęs ir savo pažįstamam Kavaliūnui pasakodavęs, kad Gižų viršininkas esąs labai žiaurus, jis būdamas Pajevonio nuovados viršininku mušdavęs streikierius. Be to, pasakodavęs, kad buvo sumanyta apšaudyti Didvyžių seniūną ir kad kovai su valdžia organizuojasi slapti vyrų būreliai. Būreliuose esąs ir vienas vyrukas, kuris labai drąsus ir galįs gerai šauti.

Tuo laiku Gelažius gyvenęs pas Šteinius ir mokinęsis šaudyti Šidlausko parūpintais ginklais ir Vilkaviškyje pas Dabrilą nupirktais šoviniais. Po įvykio Gižuose, Gelažius apie Lietuvninko nužudymą papasakojęs Šteiniams, o Šidlauskas prie pusbonkio papasakojęs Kavaliūnui. Pagaliau viską sužinojus policija. Gelažius po Lietuvninko nužudymo iš Šteinų išsinešdino ir pasislėpė ir slapstėsi beveik du metu.

Šiemet balandžio mėnesyje Vilkaviškio policija gavo žinių, kad Keturvalakių valsčiuj, Moskabūdžio kaime, pas ūkininką J. Stočkų slapstosi policijos paieškomas Kijauskas ir kažkoks kitas asmuo. Rajono viršininkas su keliais policininkais nuvyko pas Stočkų ir juos rado neįrengto kambario pogrindyje. Kijauskas tuojau pasidavė, o Gelažius iš pogrindžio pradėjo šaudyti. Gelažiui kitos išeities nebuvo ir jis pasidavė. Kvotos metu pas jį rasta šovinių ir saugumo policijos valdininkų fotografijos. Suimtas buvęs parodytas policininkui Merkšaičiui, kuris tvirtino, kad tikrai tas pats asmuo buvo įėjęs į nuovados raštinę Lietuvniniko nužudymo metu. Kvočiami Gelažius ir Šidlauskas neprisipažino.

Svarbiausia liudininkė buvo Šteinienė. Gelažių suėmus, ji parašė ūkininkui Čėsnai laišką, kuriuo ragino visus prisiimti po dalį kaltės ir gelbėti Gelažių. Bet ji negerai užrašė adresą ir jos laiškas pakliuvo mokytojui Čėsnai, kuris laišką atidavė saugumo policijai, o toji padarė kvotą ir atsiuntė ją prie bylos.

Teismas išnagrinėjęs bylą Gelažių ir Šidlauską rado kaltais ir Gelažių nubaudė visą amžių kalėti, o Šidlauską 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, bet kaip savanoriui bausmę sumažino ligi metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

JANKAU, IŠMOK SAKYTI "HEIL HITLER!"

Klaipėda. — Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus buvo užpultas Pagėgiuose ir per visą miestelį užpuolikų lydimas šūkaujant: "Jankau, išmok sakyti heil Hitler, nes kitaip tau bus blogai. Šauk heil Hitler, Jankau, arba gausi mušti!"

IŠ NUSIŽENGIMŲ JUDĖJIMO TAISYKLĖMS DARO PUIKŲ BIZNĮ

Kaunas. — Lapkričio mėnesio paskutinėmis dienomis Kauno policija iš anksto perspėjo visuomenę, kad imsis griežtai tvarkyti važiuotojų ir pėsčių judėjimą ir griebėsi už darbo. Na ir padarė puikiausią biznį. Pradėjo tikrinti judėjimą ir tiktai per 10 valandų sugavo 1,791 nusižengusį judėjimo taisyklėms. Šie nusižengėliai vietoje sumokėjo 1,785 litus ir 1,089 litus pasižadėjo atnešti, aiškindamiesi neturėję pinigų.

Autovežimiais nusižengta 397 atsitikimais, arklių vežimais 273 atsitikimais, dviračiais 142 atsitikimais. Pėstieji nusižengė — 979 atsitikimais. Daugiausia nusižengimų padaryta Senamiestyj.

Kadangi pagal duomenis visoj Lietuvoj yra tiktai apie 2,000 automobilių, tai 397 automobiliais padaryti nusižengimai per 10 valandų vienam Kaune rodo, kad kas negerai su lietuviškais šoferiais ar su Kauno policija. Tas pats yra ir su pėsčiais. Sulaikyti beveik tūkstantį "nemokančių" vaikščioti, tai nejuokai.

L. L. Lawson, SAV atstovas, ir Gustavo P. Serrano, Meksikos atstovas, kurie tarsis atlyginimo už Meksikos valdžios nusavintas amerikiečių žemes klausimu.

ILGŠILIŲ MIŠKE ĮVYKO KITAS STAMBUS APIPLĖŠIMAS

Telšiai. — Ilgšilių miškė, kuris randasi Luokė-Kuršėnai kelyje, lapkričio 22d. vakare įvyko kitas stambus apiplėšimas. Šį kartą pastojo kelią automobiliui, kuriame važiavo 5 asmens — įvairių firmų prekių pasiūlytojai. Mašiną sustabdė iš miško išvilktu rąstagaliu ir visus apiplėšė. Iš važiavusių atimta apie 10,000 litų. Apie įvykį pranešta policijai.

NUMATO IŠKELTI IR ŽYDŲ KAPINES

Kaunas. — Atitinkamos įstaigos gavo iš piliečių nusiskundimą, kad Kauno miesto žydų kapinės esančios antihigieniškos ir del to uždarytinos arba iškeltinos.

Turint nusiskundimų speciali komisija dabar žydų kapines apžiūrėjus ir priėjus išvados, kad plėsti kapines negalima leisti ir po kurio laiko reiktų uždaryti, nes kapinės jau atsiduria miesto centre, nes miestas vis plečiasi.

Žydų kapines esą norima nukelti irgi prie Petrašiūnų. Ten numatoma įrengti visų tikybų ir be tikybų žmonių kapines.

ĮDOMI ŠIAULIŲ STATISTIKA

Šiauliai. — Šiaulių kraštotyros draugija šiemet išleido Šiaulių metraštį 20 metų nepriklausomybei paminėti. Tas metraštis rodo, kad Šiaulių miesto gyventojų skaičius nuolat didėja: 1923 m. buvo — 21,455 žmonės, 1927 m. — 22,292 žm., 1932 m. — 23,561 žm. ir 1937 m. jau 24,970 žmonių. Praėjusiais metais gimė 639 kūdikiai, per metus mirė 356 įvairaus amžiaus žmonės. Naturalinis prieauglis tūkstančiui gyventojų yra 11.5. Vedasi šiauliečiai gana smarkiai: 1923 m. vedybų buvo 120, o 1937 m. jau 284. Raštingumu Šiauliai pasididžiuoti negali, nes raštingų tėra 76.5%

Valdžios ir savivaldybės įstaigų Šiauliuose yra 76, medicinos gydytojų — 36, dantų gydytojų — 21, medicinos felčerių 5, akušerių — 14, vaistinių — 7, ligoninių — 4 (miesto savivaldybės ligoninė, apskrities savivaldybės akių ligoninė ir dvi privatinės ligoninės gimdyvėms), ambulatorijų — 7. Ligoninėse per 1937 metus gulėjo 3,488 žmonės, kurių 149 mirė.

LENKIJOS MINISTERIS LIETUVAI PIRMĄ KARTĄ PRIĖMĖ SPAUDĄ

Kaunas. — Lapkričio 25 d. Lenkijos pasiuntinybėje Kaune įvyko spaudos atstovų priėmimas, kuriame dalyvavo visų svarbesniųjų Kauno laikraščių redaktoriai, o taip pat Klaipėdos krašto spaudos atstovai. Sveikindamas pirmą kartą apsilankiusius Lenkijos pasiuntinybėje Kaune Lietuvos spaudos atstovus, Lenkijos ministeris Lietuvai Charvatas pasisakė už reikalą atvirai ir realiai aiškintis Lietuvos ir Lenkijos klausimus, ir pareiškė apgailestavimą, kad lietuvių spaudoje iki paskutinio laiko galima buvo pastebėti reiškinių, kuriuos tenką aiškintis tik nepakankama informacija apie tikruosius Lenkijos politikos Lietuvos atžvilgiu tikslus. Ministeris del to radęs reikalą patikinti spaudos atstovus, kad Lenkija santykiuose su Lietuva siekianti tik vieno tikslo — būtent, bendradarbiauti geros kaimynystės ir visiško Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo pagrindais.

Atsakydamas į ministerio Charvato kalbą, "Eltos" direktorius P. Dailydė padėkojo spaudos atstovų vardu už sveikinimus ir paaiškinimus, kurie sudarą padrąsinimą lietuvių spaudai aktingai dėtis prie abiejų kraštų geros kaimynystės santykių ugdymo. Patikino Charvatą, kad tos pareigos iš Lietuvos pusės būsiančios visu pilnumu išpildytos. Charvatas atsakė, kad iš Lenkijos pusės paskutiniu susitarimu spaudai uždėtos prievolės bus griežtai vykdomos.

Po to, ministeris atsakė atskiriems laikraštininkams į spaudą dominančius klausimus. Pasikalbėjimas įvyko prie vaišių stalo, prie kurio šeimininkavo Charvatienė.

KAIP UŽDARYTA VILNIAUS VADAVIMO SĄJUNGA

Kaunas. — Vidaus reikalų ministeris Vilniaus vadavimo sąjungą uždarydamas, savo žodį motyvavo tuo, kad sunormavus diplomatinius santykius su Lenkija visi Lenkiją ir Lietuvą liečią reikalai tvarkomi tarp tų valstybių diplomatiniu būdu. Naujai padėčiai susidarius, Vilniaus vadavimo sąjungos tolimesnis vekimas galėjęs sudaryti nesklandų abiejų valstybių gerų santykių plėtimosi raidoje. Todel vadovaudamas valstybės ir tautos reikalų sumetimais, vidaus reikalų ministeris nutaręs Vilniaus vadavimo sąjungą su visais padaliniais uždaryti. Nutarimas vykdyti pavesta apskričių viršininkams.

Paskutiniu laiku sąjungos veikimas praktiškai buvo sustojęs.

Moteris duoda kavą streikieriams Francijoj, Auzin mieste. Šis steikas įvyko jau po generalio streiko.

NUSIŽUDĖ BUVĘS FRANCŪZŲ ARMIJOS NARYS

Panevėžys. — Lapkričio 25 dieną Panevėžy rastas pasipiovęs pilietis Tušys Jonas, 27 metų amžiaus. Jis buvo psichiniai nesveikas ir jau kelis kartus bandė nusižudyti. Prieš keletą dienų jis buvo grįžęs iš Klaipėdos psichiatrinės ligoninės protiniai nė kiek nepasveikęs.

Kada Tušys buvo 17 metų amžiaus įstojo į francūzų svetimšalių legijoną Maroke. Motina jį parsigabeno iš Marselio psichiatrinės ligoninės. Buvo gana prasilavinęs ir tarnavo laivyne.

DU GAISRAI

Panevėžys. — Lapkričio 20 dieną sudegė Elzbietos Mintautienės gyvenamas namas, Akmenių kaime, Subačiaus valsčiuje. Gaisro priežastis — netvarkingai įrengtas dūmtraukis, iš kurio kilo gaisras bekepant duoną. Nuostoliai siekia 6,000 litų.

Diena prieš tai, Panevėžio valsčiuje, Šilagalio vienkiemyje, Jono Aleliūno ūkyje kilo gaisras. Sudegė klojimas su pašaru. Abu trobesiai buvo neapdrausti.

KAUNE SUIMTA iš KLAIPĖDOS ATSAUKTI LIETUVOS VALDININKAI

KAUNAS. — Pranešama, kad Smetonos valdžia suėmė kelis Klaipėdos krašto lietuvius valdininkus, kuomet jie paršaukiami atvyko į Kauną.

Apart jų, Kaune suimta klerikalų partijos žymių vadų. Skelbiama, kad suimta devyni. Tačiau kiti šaltiniai linkę tvirtinti, kad daugiau. Tarpe suimtų yra Dr. Pranas Dielininkaitis.

Klaipėda. — Lapkričio 27 d. vakare automobiliu į Klaipėdą važiavo lietuviškųjų organizacijų komiteto pirmininkas Kybrancas ir visuomenės sąjungos pirmininkas dr. Trukanas. Prie Gaidelių smuklės juos sustabdė keturi įsigėrę vyrukai ir įsitikinę, kad važiuoja lietuviai, pradėjo juos plūsti, tačiau paleido smarkiau mašiną ir nuvažiavo.

Stovi Mara ir žiūri į tamsą, kur nuvažiavo negailestingas žmogus. Iš akių plūsta ašaros. Bijo atsigręžti: atrodo, jog iš užpakalio kažkas vejasi, kažkokia baisybė, kuri tuojau pačiups į savo smaugiantį glėbį. Mara nedrįsta pažvelgti nei į pakelę. Atrodo, jog ten, pakelės beržynėliuose, kažkas vaitoja, gal būt dvasios, apie kurias buvo girdėjęs iš senelės Urjanos. Nepagalvoja, jog ten gali būti vėjas. Ne, ten paslaptingi vaiduokliai, kurie gali pastoti kelią ir nusinešti jį į kokią tamsią skylę.

Paskiau Mara pagreitina žingsnius. Nebeina, bet bėga. Pakelės telegrafo stulpų kaukimas, kaip ir dvasios beržynėlyje, kelia baimę. Kad tik grečiau galėtų pasiekti kaimą . . .

Jį baugina viskas, ką tiktai mato. Baimingai žvilgteri į dangų. Ten, sako, kartais pasirodąs baugus raudonas kryžius. Žvelgia į žemę. Ar neišlys koks žvėriukas, juodas, blizgančiomis akimis. Tai būtų ne žvėriukas, o velnias, apie kurį pasakojo senelė. Tame baimės gūsyje Mara nežino, kur kreipti akis. Visur vaiduokliai, visur bauginantys regėjimai, kaip kokiame pragare.

Mes jau sakėme, jog čigoniukas skubėjo prie žmonių.. — Ir štai, netikėtai jis pamato tolumoje žiburį. Jį nušviečia nepaprastas džiaugsmas: ten kažkoks vienkiemis, kuriame gyvena žmonės. Be abejo, jie išgelbės jį nuo nakties baimės ir duos nakvynę, apie kurią taip daug svajojo šios nakties šiurpulyje. Ten žmonės, ten nėra šalčio ir baimės. Tas žiburėlis, mirgėdamas toli pakelėje pro nuogų beržų šakas, Marai atrodė didžiule saule, kuri kvėpia iš savęs jaukumą ir šilumą.

Maro kojos pasidaro tokios lengvos, tarytum ką tik dabar jis buvo pradėjęs šią baugią ir varginančią kelionę.

Mara bėga. Nejaučia drėgmės, nebejaučia vėjo, nebejaučia nuovargio nei baimės. Mato tik tą išganingą švieselę, kurią paslepia ir vėl atidengia nuogų beržų šakos. Paskiau ta švieselė užgęsta. Matyt, žmonės nuėjo miegoti, nes jau vėlus laikas. Bet Mara dėl to nesisieloja: jam pakanka to, kad žino, jog ten gyvena žmonės. Tarytum žiburys ten tebedega, nors Mara jo ir nemato. Visos berniuko mintys sukauptos ten, prie išsigelbėjimo.

Mara bėga. Keletą kartų jo kojos kažkur užkliūva, ir jis nuvirsta į vieškelio purvą. Vėl keliasi ir vėl bėga — išsipurvinęs, į akmenis nusimušęs kelius ir alkūnes, nevalgęs, suplyšusiais rūbais ir išsidraikiusiais plaukais.

Pagaliau tas bėgimas pasibaigia. Kai sustoja, jis sunkiai kvėpuoja. Veidas margas nuo purvo, nuo prakaito ir nuo lietaus. Gal būt, ir nuo ašarų. Bet Mara patenkintas ir beveik laimingas, nes prieš jį, juodesni už tamsą, rymoja pastatai, kurie, nors ir atrodo niurūs, šioje naktyje pasirodo išganymu. Be abejo, tai tie patys namai, kurių žiburį matė pro pakelės beržus.

— Kas yra tie namai?

Mara, stovėdamas vieškelyje, apžiūrinėja juos. Tamsiai pilko dangaus fone neaiškiai įžvelgia keletos didelių trobesių kontūrus. Ant vieno stogo kaminai ir radio antenos stiebai, kurie smenga į tamsą savo neaiškiomis viršūnėmis. Toliau medžiai; gal būt, ten sodas. Namuose nėvieno žiburio, ir Mara nutaria, jog žmonės jau miega. Nakties apgaubti trobesiai atrodo niurūs ir paslaptingi, kaip šešėliai. Jie dideli, nepaprastai dideli. Tuo didumu Mara pradeda net stebėtis. Ką jie slepia savyje? Berniukas galvoja, jog išsigelbėjimą. Paskiau jam kyla mintis, jog jį gali užpulti šunės, kurie nakčiai gali būti paleisti. Čia turi būti daug šunų, nes Mara supranta, jog tie namai, kurie dunkso prieš jį nakties tamsoje — kažkokio dvaro trobesiai. Šunų baimė paskatina ieškoti durų, į kurias būtų galima pasibelsti. Bijosi įeiti į kiemą, kurio juodi nasrai neaiškiai įstebimi tarp gyvenamo namo ir didžiulės daržinės ar kokių nors sandėlių — Mara tikrai negali to įspėti. Bet jis suranda langus, paskiau duris vieškelio pusėje. Į kiemą įeiti nereikia. Languose labai tamsu; tik viename kitame labai nykiai ir vos įžvelgiamai baltuoja užtiesalai; gal būt, už tų langų miega žmonės.

Mara užlipa į kolonomis išpuoštą prieangį. Po savo basomis kojomis jaučia šaltą laiptų, o paskiau ir prieangio grindų marmurą. Tuojau nusprendžia, jog čia gyvenantieji žmonės turtingi, labai turtingi.

Iš pradžių nedrįsta belstis. Bijosi suardyti tą džiaugsmingą iliuziją, kurią pergyveno, stovėdamas marmuriniame kolonomis išpuoštame prieangyje. Dar džiaugiasi tuo, kas tuojau turės būti: jauki šiluma, skani vakarienė ir ramus, saldus miegas . . . Tik reikia paklebinti durų rankeną, pasibelsti ir palaukti, kuris įsives į vidų, kaip svečią.

Tų iliuzijų skatinamas, Mara patraukia durų rankeną. Durys, kaip jis ir tikėjosi, užrakintos. Tačiau jis greitai atranda skambalo rankeną, nusvirusią prie pat užrakto, ir patraukia iš visų jėgų. Klausosi ir girdi, kaip švelniai už sienos nuaidi skambalo balsas, panašus į malonią katarinkos muziką, kurią Mara daug kartų buvo girdėjęs prekymečiuose.

Į Maros beldimą atsako šlepsį, artėją žingsniai ir šiurkštus balsas:

— Kas čia?

Maros širdelė smarkiai plaka. Kad tik greičiau atidarytų duris ir įleistų į vidų . . .

— Tai aš, — atsako nedidelis berniukas Mara. — Įleisk, pone. Aš labai alkanas ir nuvagęs.

— Ko tau čia reikia?

— Aš paklydau. Man šalta. Pasigailėkite . . . Aš visą dieną ėjau. Pasigailėkite . . .

Jo balsas silpnas, bet stengiasi kiek galint labiau rėkti, kad pro vėjo ūžesį išgirstų žmogus, anapus durų.

Durys atsidaro. Pirmiausia Mara pamato šautuvo vamzdį, paskiau papūrusią galvą. Prieš jį stovi vienmarškinis, augalotas vyras su nutukusiu veidu ir mieguistomis akimis. Mara nori suklupti prieš tą žmogų ir maldauti, kad jį priimtų į rūmus, kurių šeimininkas, be abejo, tas žmogus. Bet dar šiurkštesnis balsas, negu pirma, Marą išgąsdino.

— Eik velniop, vaikpalaiki, — urzgia šeimininkas: — čia ne viešbutis ir ne smūklė.

— Pone! Pone . . .

— Nešdinkis. Mano namuose valkatos nenakvoja ir nenakvos.

Pro pravirų durų tarpą Mara žiūri į vidų. Balzganos lempos apšviestame prieškambaryje sofa, ant grindų minkšti kilimai. Mara negali susivaldyti, ir ašaros, kaip krikštoliai karoliukai, pabyra iš akių. Negali ištarti daugiau nė vieno žodžio. Bet jam ir nereikia kalbėti, nes žiaurus šeimininkas urzgia:

— Greičiau nešdinkis, nes kitaip užpiudysiu šunimis.

Po to jis prieš čigoniuko nosį užtrenkia duris, palikdamas silpną, nelaimingą vaiką tamsoje ir šaltyje.

Tokio priėmimo Mara nelaukė. Jam pasidaro taip graudu, kad rodosi, jog pliš širdis. Liūdnomis ašarų pilnomis akimis valandėlę dar žiūri į duris, už kurių tiek daug vietos ir turto, bet tiek maža gailestingumo. Paskiau greitai nulipa nuo marmurinio prieangio ir vėl pasileidžia vieškeliu tolyn. Dar girdi kažkur lojantį šunį, kas suteikia labai daug baimės. Bet šuo jo neužpuolė.

Rūmai Maros nepriėmė. Jie atidavė jį tolimesniam klaidžiojimui. Bet dabar Mara beveik nieko nebejaučia. Kažkaip automatiškai eina vieškeliu. Nebejaučia šalčio, nebejaučia alkio, nebejaučia nakties. Nė pats nežino ar ilgai taip ėjo ir ar toli nuėjo. Neatsigręžė pažiūrėti į tą negailestingą trobesį. Naktis prarijo jį, ir Mara daugiau apie jį nebegalvoja. Jis griuvinėja, bet nebejaučia skausmo; jį purtė drėgmė, bet ne šalta; jo niekas nepavalgidino, bet jis ne alkanas. Tik kažkoks kartumas gerklėje, o tamsa krūtinėje. Gal būt, tai skausmas, kurio per daug vienuolikos metų vaikui.

Taip Mara eina, kol naujas pastatas išnyksta pakelėje iš tamsos. Mara nežino, kuri dabar valanda; bet mes galime pasakyti, jog jau vidurnaktis. Todėl nenuostabu, jog ir to trobesio, kurį Mara dabar pastebi, languose šviesos nebuvo.

Tas pastatas nedidelis. Stovi pakelėje, nakties apgaubtas ir vienišas. Aplinkui nė vieno medžio, nei tvoros, nieko. Sienos baigia smigti į žemę, vienintelis langas, uzkimštas skuduriais, stogas pasiekiamas ranka. Tai lūšna, labiau panaši į šunies būdą, negu į gyvenamą namą.

Pamačius tą lūšną, Marai vėl sužiba viltis. Vėl pajunta nakties baisumą, alkį, nuovargį ir jaučia, kaip širdis vėl pradeda tuksėti po plonu ir nuo drėgmės šlapiu švarkeliu. Gal būt, čia suras prieglaudą? Gal lūšna pasigailės, jei nepasigailėjo rūmai?

Atstumtas rūmuose, Mara pasibeldžia į lūšnos duris.

Durys atsidaro. Jose stovi moteris su žvake rankoje, kurią tuojau užpučia vėjas. Tamsoje juodu — vaikas ir moteris — žiūri į vienas kitą, kol Mara ištaria:

— Pasigailėkite . . .

Jis pasako tik tą vieną vienintelį žodį, nes daugiau negali kalbėti. Tarytum kas surakinęs laiko lūpas — kažkokia baimė ir nepasitikėjimas, panašus į gujamo šunies jausmą.

O moteris paima jį už rankos.

— Eikš, — taria, — pasiskubink, nes vėjas neša šaltį.

Ji uždaro duris, užstumia jas skląsčiu ir maža, tamsia priemenaite nusiveda jį į trobą. Berniukas nesako nė žodžio. Jo širdyje per daug laimės, kad jis galėtų kalbėti. Jis tik seka akimis gailestingąją moterį, kuri uždega lempą ir paskui pasodina jį prie stalo.

— Vargšelis, — kalba, — kas tave išvijo tokią rudens naktį. Juk tu visas sušalęs ir nuvargęs. O gal ir alkanas? Juk alkanas — ar ne taip?

Mara palinguoja galvą, o jo akys pilnos ašarų.

Tą naktį Mara toliau nėjo. Našlės lūšna jam suteikė tai, ko pašykštėjo dvaro rūmai. Priglaustas ir išgelbėtas nuo nakties ir baimės, Mara ant krosnies užmigo ramiu, laimingu miegu.

Už langų niauriai staugė vėjas ir klabeno duris, tarytum pavydėdamas čigonų berniukui, kurį priglaudė lūšna prie vieškelio . . . (M. J.)

YOUTH COLUMN

A FINE EXAMPLE

Hollywood is awake to the need for justice.

Last week headlines proclaimed to the world, that motion picture executives and actors are petitioning the United States Government for a severance of relations with Germany.

Melvyn Douglas, the well known screen star, presided at a meeting of over 50 of the best known people in the world — Movie Stars, and the Motion Picture Industry's executives.

Melvyn Douglas

The meeting decided to ask 20,000,000 movie fans to sign petitions, which would be sent them.

Hollywood realizes, that the need for such a step is very great. The recent events in Germany have shown how ruthlessly Hitler is treating the Jews, and just a few days ago it was reported, that he's going to intensify his drive against them.

Hollywood is well known for it's feeling of justice and it loses no time in expressing that feeling very forcibly.

This is a very fine example to follow, Canada could do much in helping to stop Hitler from committing any more crimes of the same character, but our government is deaf to the demands of the Canadian people.

So, it's up to the Canadians—to us, to protest to Hitler by our own actions, mainly, boycotting the German goods.

..Don't buy articles stained with the blood of innocents and tears of the oppressed. By boycotting German, Italian and Japanese goods you're helping humanity and weakening the forces of Fascism.

Lithuania in Headlines

When the Munich conference gave away a large part of Chechoslovakia to Germany, the conference at the same time emboldened the fascist element all over Europe, including the Memel territory, section of Lithuania.

Let's go back a few years. Before Hitler came to power in 1933, the Germans in the Memel territory lived in closest harmony with their Lithuanian neighbors. Three years ago the Germans in the Memel territory won a majority of seats in the parliament, but not under the nazi banner. But due to the events in Chechoslovakia and the weak-kneed policies of the Chamberlain and Deladier governments, Hitler with victories to his credit intensified his campaign to nazify Memel. As a result, the elections of December 11th brought the nazis into full control.

What did the Lithuanian government with Antanas Smetona at the head do? The answer is simple.

The Lithuanian government took the matter very lightly and even encouraged the nazis in such manner as: Sending notes to the German government assuring Hitler that, Lithuania's borders would be closed to the Russian army, (there were rumors during the Chechoslovak crisis that, Russia would send an army against Hitler if he invades that country). And many other such acts, which assured Hitler of a clear road ahead.

As far back as 1936 Hitler's mouth watered at the thought of Lithuania, the reason: Lithuania is considered as a most strategic spot in Northeastern Europe. And so Germany looks upon Lithuania as the Baltic gate for the German war machine and a way to the East—Soviet Union.

But now, when Poland is also faced with an eventual gobbling up by Hitler, it is starting to draw closer to the Soviet Union in order to preserve its national integrity, for even Poland, whose policies have for a long time been pro-nazi, realizes, that a showdown must sometime come beetwen her and Germany on the question of the Polish corridor, which separates East Prussia from the rest of Germany, Poland turns to the Soviet Union for aid.

Hitler's object right now is to take Lithuania under his "protective wing", whether the Lithuanian people desire such protection or not.

But in his way he'll find the Baltic bloc, Poland and the U.S.S.R.

So, Mr. Hitler, think twice before you strike.

HERE THERE and EVERYWHERE

What happenned to our best bowlers Sunday? it's really a shame the way you bowled, maybe you shouldn't stay out so late at nights.

It is known that a "phenomenon" is a rare sight, well, I really saw one. Good Monica with a style unseen, but with a hand unmatched, bowled the boys from the face of the earth, why! she wouldn't let us come as near as 20 points to her total.

•

How did you like to kiss Aldona, Vickie? Were the kisses burning or just cool?

•

Oh maw! I just talked for a few minutes, besides the dishes can wait, I'll wash them after! What? Aw, but gee!

I'm sorry folks, but I've got to go now, maw says the dishes can't wait.

We'll have another talk pretty soon, in the meanwhile, don't let me catch you doing somethings, cause I'll tell everybody.

Spooks

Montreal.

A KIND THOUGHT

Ho! Hum! Christmas is just around the corner and poor me flat as a pancake. I guess my poor girlfriends will be sore at me and probably won't even let me kiss them on New Years for not sending them a present.

Putting my own woes aside, I wonder what the good old chip off the block, Mr. Hitler, wishes for Christmas. I guess his old contraption of a brain is imagining himself on the golden throne of all Europe, sucking the last drop of blood from the poor worker.

This will not happen if all the workers join hands and shoulder to shoulder march on Fascism and Naziism and crush the last drop of life out of their writhing bodies.

The first step in this direction can be taken right now, all that we have to do , to deal a telling blow to fascism, is this:

Boycott the goods made in Germany, Italy or Japan. So, when you're shopping for Christmas be on the look-out and avoid helping the ruthless hand of fascism crush the breath out of the bodies of innocent people.

X-mas Child

Montreal.

FLASH!

Sunday, Dec. 18th was a big day for the Lithuanians of Toronto.

The program was simply grand, everybody was very pleased, for it is the first time that Toronto Lithuanians saw such a variety of numbers during one evening of entertainment.

The Bangos Chorus surprised everyone by singing beatifully. But there is nothing to be surprised at, the Chorus put in two weeks of hard work to review the operetta and learn the new songs. Ir promises to do still bette in the future.

A big thanks is due to our teacher Anthony Morkis, for his hard work and ability to prepare the chorus and the orchestra so well in such a short time.

More about the Concert next week.

A Very, Very Merry Christmas to All Our Youth Column Readers.

Sarcasm?

Old Maid: "Has the canary had its bath yet?"

Servant: "Yes ma'am, you can come in now."

•

One on Dad

"Papa, how can one tell when men are drunk?"

"Well, my son, do you see those two men over there — well, if you were drunk they would look like four!"

"But papa, there is only one man there!"

Jaunolių Sporto Sekcija Žengia Pirmyn

MONTREAL, Que. — Monttrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Draugijos valdybos iniciatyva, prieš keletą mėnesių suorganizuota Jaunuolių sporto sekcija, kuri gabių jaunuolių vadovaujama jau suspėjo publikai atsirekomenduoti veikliausiu lietuvių jaunuolių sporto klūbu. Per savo, palyginamai, trumpą amižų jaunuolių klubas jau suruošė šokių vakarą, kurį net angliškoji spauda labai gražiai aprašė. Šie jaunuoliai praktikuoja net keletą sporto šakų, kaip tai: krepšiasviedį, stalo tenisą ir bowling, kuris populiariausias Kanados jaunuolių žaidimas. Taip pat formuoja ir kitą berniukų ir mergaičių įdomų mišrų žaidimą. Savo komandoms išrinkom ir vardą "Lith's."

Kiti kliubai jau kviečia eiti su jais žaisti, bet mes rungtynes pradėsime tiktai po Naujų metų. Dabar ruošiamės įsigyti uniformas, kurioms išrinkome spalvas. Kol kas uniformas apsivilks tik berniukai, o vėliau ir mergaitės. Mūsų uniformos bus tautiškos: tamsiai roudonos kelnaitės su geltonom juostelėm šonuose, o bliuskos žalios. Bus puiku ir smagu lietuvių vardu rungtyniuotis.

Geresniam savo sporto sekcijos išgarsinimui ir visiem Montrealo jaunuoliam parodymui ką mes veikiam, dirbam ir ką esam nuveikę, paišom gražius plakatus, kuriuose atsispindės atlikti, dirbamieji ir ateities darbai. Juos paišo geriausi mūsų sekcijos menininkai — piešėjai, o valdyba kombinuoja šūkius, kuriais bus papuošti tie plakatai. Su Naujais metais pradėsime naujų narių gavimui vajų.

Dar viena garbė tenka priskaityti mūsų sekcijai, tai Liaudies Balse įvedimas jaunuolių kolumnos, kurioje vieną kartą į sąvaitę jaunuoliai išsireiškia savo mintis anglų kalba. Tą reikalą iškėlė mūs sekcijos pirmininkas M. Minota.

Sporto sekcijoj, tur būt paveldėjimo keliu viršuj paminėtos draugijos įgytas, viešpatauja draugiškumas. Visi jaunuoliai dėkingi draugijos valdybai už padėjimą įkurti šią sekciją. Gi, metų gale, prieš kitos valdybos išrinkimą, jaunuoliai linki, kad ir į sekančią valdybą įeitų tokie asmenys, kurie širdingai pritaria jaunuolių ateities planams. O tie planai yra ne tik geri jaunuoliams, bet ir pačiai draugijai.

Jaunimas žengia slidžiu gyvenimo keliu, nešdamas šviesos žibintą ir juo rodydamas neorganizuotam Montrealo lietuvių jaunimui kelią. Esant tvirtai valiai, nebaisūs tie slidūs takai.

J. Klevas

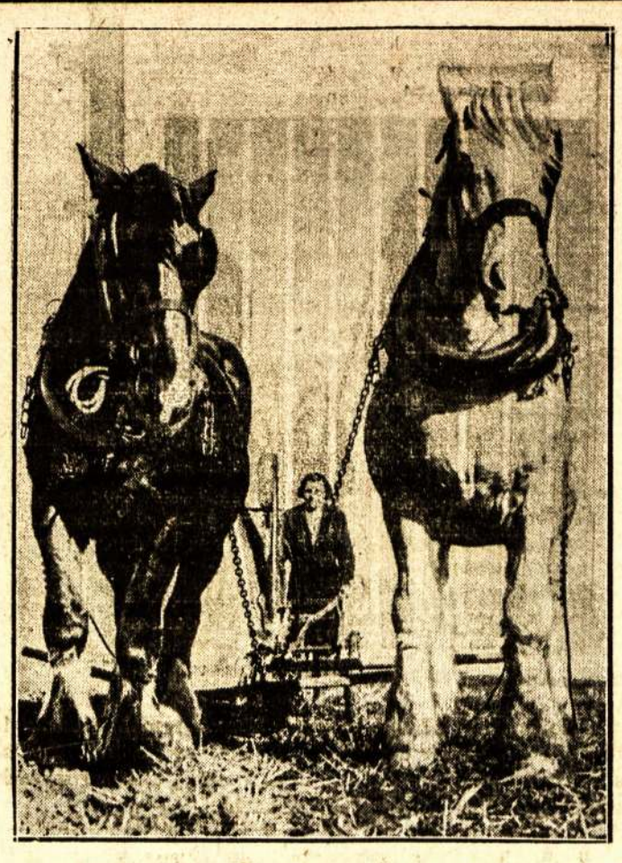

Anglijos farmerio žmona aria laukus ir sako, kad jai labai patinka.

Iš Vytauto Klubo Parengimo

MONTREAL, Que. — Gruodžio 11 dieną, po B. Juraičio režisūra įvyko Vytauto kliubo koncertas. Buvo perstatyta keturių veiksmų, septynių atidengimų drama "Našlaitė," išpildyta keletas muzikališkų kavalkų ir perstatyta vieno veiksmo komediją "Namai-pragarai."

Publikos atsilankė apie pusantro šimto asmenų. Tad palyginus šį kliubiečių parengimą su kitų draugijų atsibuvusiais parengimais, kaip tai su Sūnų ir Dukterų Draugijos ir Jaunimo Choro parengimais, kuriuose dalyvauja trigubai publikos, atrodė gana nejaukiai. Negalima buvo pastebėti publikoj tos koncertinės nuotaikos, kurią įgyja kituos parengimuos, kada salė esti pripildyta sėdinčiais ir stovinčiais ir matai susibūrusius žmones linksmai bešnekučiuojant ir besidalinant per koncertą įgytais įspūdžiais.

Pats veikalas nesuteikė tų graudingų įspūdžių, kuriuos to veikalo autorius išreiškia tam veikale. Daugybė atidengimų, ilgų pauzų ir ilgų pertraukų, nervino publiką.

Veikalo turinys maž-daug sekantis: apyseni kaimo ūkininkai, turėdami vienturtę jauną dukrelę, pajaučia savo jėgas silpnėjant, žemės ūkio darbų apdirbimui pasisamdo tarnaitę ir berną. Tėvui persikirtus ranką, motina labai susijaudina ir miršta. Tėvas paseka ją ir palieka mergaitę žiauraus, gabštaus brolio ir brolienės globoj. Šie, nekęsdami mergaitės ir norėdami ja nusikratyti, kad pasisavinus jai priklausomą turtą, nutaria ją nužudyti. Kad nesukėlus įtarimo, sugalvoja išardyt tiltelį, per kurį našlaitė turi pereit. Tarnaitė, kuri viską matė ir girdėjo, pasiveja našlaitę, išgelbsti nuo mirties ir su daktaro pagalba grąžina jai regėjimą, o globėjus patubdo į kalėjimą.

Tuo veikalas ir baigės, neatlikęs tos užduoties, kurios norėjo to veikalo autorius.

Artistai neblogai atitiko paskirtom rolėm, tik kai kurie per daug tyliai kalbėjo. Toliau sėdintiems neteko nugirsti daugelio žodžių, nors publika užsilaikė gana tykiai ir ramiai.

Tėvo ir motinos roles puikiai atliko Norkeliūnas ir Danisevičienė. Žiaurios globėjos rolėj Šalkauskienė pasirodė kaip tikra blogoji pamotė. Taippat neblogai pasirodė jaunesnioji Kielaitė našlaitės rolėj ir tarnas su tarnaite. Visų artistų negaliu suminėti, nes kai kuriuos teko pirmu kartu matyti, ir nedažinojau jų pavardžių.

Po dramos sekė muzikališka programa, kurią išpildė žavios jaunuolės sesutės Krivaitytės, pagrieždamas akordinu, Lenkaitis, akompanuojant Odomoniui, dainavo solo ir Adomonis užbaigė su pora kavalkų akordian solo.

Visi šie jaunuoliai, puikiai atliko savo užduotis ir publikoje sukėlė malonių pasigerėjimo jausmų.

Pasibaigus muzikalei programai, buvo perstatyta vieno veiksmo komedija "Namai-Pragarai."

Kiek teko pastebėti iš artistų gestų ir žodžių, tai veikalo autoriaus norėta atvaizduoti naujai vedusios poros šeimyninį gyvenimą, kur del žmonos nepatyrimo šeimyninkystėje, vyras vengė namų ir žmonos. Žmona, norėdama įtikti vyrui, pripratint jį prie namų ir sutaupyt daromas išlaidas, vyrui dovanoja tokias dovanas, kuriomis vyrą daugiau atbaido ir išveja iš namų. Grįžęs su sproginėjančių cigarų dėže išgązdina ne tik žmoną, bet ir visą publiką.

Nors artistai, O. Nakaitė ir Leimonas, stengėsi komiškais gestais ir judėsiais pajvairinti autoriaus monotoniškas mintis, bet vis vien veikalas liko neaiškus ir neįdomus. Rodos, yra nemažai įdomesnių komedijų, negu tie "Namai-Pragarai"'

Šiaip viso koncerto įspūdis paliko neblogas. Matyt, kad programos išpildytojų įdėta nemažai darbo ir energijos. Vienas dalykas krito į žiūrovų akis, ir sudarė nekokį įspūdį, tai scenos papuošimas. Nežinau, gal man taip atrodo žiūrint iš tolo, kad stalas ir stalelis buvo uždengti susiglamžiusiom paklodėm. Kiek tenka prisimint Lietuvos kaimiečių gyvenimą, neteko matyt, kad ir neturtingiausio ūkininko troboj rastųsi tokie užtiesalai. O tas blogai derinosi su puikia našlaitės suknele ir tarnaitės uniforma. Ateityje turėtų vengti tokių klaidų.

Nastazija

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Kanados Kuopų Atstovų Suvažiavimas

Po Antro Kanados Lietuvių Kongreso aldiečiai delegatai pripuolamai turėjome pasitarimą LLD organizaciniais reikalais. Ten buvo pakelta ir užgirta LLD Kanados kuopų atstovų Trečio Suvažiavimo šaukimas 1939 metais. Taipgi buvo priimta obalsis, kad ligi sekančio suvažiavimo išauginti LLD Kanadoje iki 1,000 narių.

Suvažiavimo svarba del organizacijos gerovės yra didelė, todel liekasi tik tinkamas jam prisiruošimas. Suvažiavimui vieta, daug-maž, numatyta Montreale; laikas ir kiti smulkesni klausimai liko aptarti K.V.K. su visų kuopų narių kooperacija.

Kanados Veikiantis Komitetas kreipiamės į visus rajonų komitetus, kuopų valdybas ir visus LLD narius Kanadoje prašydamas aptarti suvažiavimo šaukimo klausimą. Apie jūsų nutarimus ir sumanymus tuo klausimu prašome kaip galint greičiau pranešti K. V. K. laiškais ar rašyti Liaudies Balse. Ypatingai tie draugai, kuriems nėra galimybių dalyvauti kuopų ar komitetų susirinkimuose, turėtumėte reikšti savo nuomones spaudoje ar laiškais.

Kadangi svarbu turėti ir Tolymųjų Kanados Vakarų kuopų atstovybę, tai prašome ir tuo klausimu išsireikšti savo nuomones. K.V.K. manome, kad Vakarų Kanados draugams-ėms pasiaukaujant ir kiek padedant rytinių kolonijų draugams būtų galima turėti atstovybę ir iš Ketvirto Rajono. Šiuo klausimu turi nusverti balsą Ketvirto Rajono aldiečiai, o mes rytiečiai turėsime galimai talkininkauti.

Turėdami nuomones, pasiūlymus ar tarimus iš rajonų komitetų, kuopų valdybų ir narių, mes skelbsime detališkiau suvažiavimo prisiruošimo klausimus. Tad, draugai ir draugės, neatidėliokite šio klausimo, taipgi nepalikite šio klausimo sprendimą vien tik K.V.K. Mes pageidaujame kad suvažiavimo šaukimo diskusijose dalyvautų šimtai mūsų draugijos narių, nuo ko daug priklausys ir paties suvažiavimo pasekmingumas.

Laukiame atbalsių iš visų LLD narių.

Jau Baigiasi Metai — Kaip Su Duoklių Užsimokėjimu?

Dar yra kuopų, kurių pusėtinai didelis skaičius narių yra neužsimokėję narines duokles už 1938 metus, o jau čia pat 1939 metai. Ar su skolomis savo organizacijai manote sutikti 1939 metus? Mes K.V.K. to nelinkime.

Pasibaigus šiems metams teks skelbti spaudoje kuopų narių stovis, vaduojantis narinių duoklių užsimokėjimu. Kad geriau atrekomendavus savo kuopą ir, vyriausia, kad išlaikius stipria mūsų organizaciją, tai turime visi nariai susirūpinti duoklių užsimokėjimu, o komitetai jų iškolektavimu.

Kuopų sekretoriai, kurie turite ant rankų po kiek nors narinių duoklių, greitai prisiųskite, nes centrui labai reikalingi pinigai del knygų leidimo.

200 "Darbininkų Kalendorių 1939 m." Del Kanadiečių

K.V.K. užsakėme 200 egzemp. "Vilnies" išleistų "Darbininkų Kalendorių." Tai puikus darbininkų metraštis. Jame telpa daug įdomių, svarbių ir turiningų raštų; įvairių praktiškų patarimų, vėliausių statistinių davinių ir kitokių kasdien reikalingų informacijų. "Darbininkų Kalendoriuh" išleistas knygos formato ir yra nepavaduojamu dalyku del kiekvieno darbo žmogaus. Jis turėtų rastis kiekvieno darbininko šeimoje, pas kiekvieną keliaujantį darbininką ir būti kiekvieno darbininko patarėju.

Kalendoriaus kaina tik 25 centai egzemplioriui.

Platintojams prisiuntusiems su užsakymu ir pinigus už kalendorių apmokame persiuntimo išlaidas ir dar duodame nuolaidą.

Pavieniai norinti užsisakyti kalendorių gali prisiųsti mokestį pašto ženkleliais.

LLD kuopų spaudos platintojai ir atskiri nariai bei Liaudies Balso skaitytojai prašomi greitai prisiųsti užsakymus K.V.K. sekretoriaus adresu.

K. Kilikevičius
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

SKAITYKITE KNYGAS

Knygos Veda į Apšvietą — Apšvieta į Laimėjimą

L.L.D. Kanados Veikiantis Komitetas Skelbiame Sekančių Knygų Išpardavimą:

GAMTA ir ŽMONĖS — Parašyta M. Iljin.

Ši knyga dar nesenai parašyta ir jau su didžiausiu įdomumu skaitoma įvairių tautų milijonų žmonių. Jos turiningumu, įdomumu ir geniališkumu, gabiu parašymu stebisi M. Gorkis ir kiti pasauliniai rašytojai. Knygoje atidengiama įvairios kovos formos su gamta, del žmonijos gerovės.

Knyga iš 320 pusl. Kaina $1.50. Dabar parsiduoda už $0.75

POVILAS JURKA — Mikas Rasoda.

Tai labai įdomi apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Joje skaitytojas randa ne tik aprašymą šiurpingų scenų, romansų, bet ir naudingų pamokymų.

Knyga 318 puslapių. Kaina $1.00. Dabar parsid. už $0.50

ISTORIJA KLASIŲ KOVOS AMERIKOJE — A. Bimba.

Ši didžiulė knyga, nors mūsų neskaitlingos tautos autoriaus rašyta, šiandien skaitoma skaitlingųjų tautų darbo žmonių, kaipo brangiausias istorinis veikalas, kuris atidengia Amerikos darbo žmonių kovų eigą. Šioje knygoje skaitytojas kaip veidrodyje mato Amerikos darbininkų kovas nuo pat Amerikos atsiradimo ligi 1925 metų.

Knyga 608 puslapių. Kaina $2.25. Dabar parduod. už $1.00

JANONIO RAŠTAI.

Šio jauno vos 21 metą gyvenusio poeto raštai jau virš dvidešimts metų atgal rašyti, bet savo turiningumu, gabia rašyba, vaizdingumu dar ir šiandien yra puikiausiu vadovėliu daugeliui pradedančių ir jau praktikuojančių rašytojų. Knygoje telpa aprašymas Janonio gyvenimo, apysakų ir didžioji knygos dalis — darbininkiškos eilės.

Knyga 112 puslapių. Kaina $0.75. Dabar parduo. už $0.25

Platintojams duodame 10 nuošimčių nuolaidos. Kas su užsakymu prisiųs ir pinigus už knygas, tiems persiuntimą apmokėsime. Pavieniams asmenims kreditan nesiunčiame. Mažesnius užsakymus galite siųsti pašto ženklais.

Užsakymus adresuokite L.L.D. K.V.K. sekretoriaus vardu: K. Kilikevičius, P. O. Station "D," Box 44, Montreal, Que.

L.L.D. 130 Kp., Weston Pavyzdingai Darbuojasi Liaudies Balso Vajuje

TORONTO, Ont. — Su keleta torontiečių ir man teko dalyvauti westoniečių parengime, kuris atsibuvo pereitą šeštadienį, pas draugus Cibirkus. Man, kaip kitos kolonijos dalyviui, jų parengimas (jukerio lošimas) sudarė labai gerą įspūdį.

Reikia pasakyti, kad vadovaujant Westono kuopos pirmininkui drg. S. Baltuliui, taipgi padedant jo energingai draugei Emilei ir visam tos kuopos parengimų komitetui, jie moka gana puikiai pravesti kilniems tikslams parengimus, sukviesdami į juos, galima sakyti, beveik visus ten gyvenančius lietuvius, o taipgi dalį ir svetimtaučių, kurie dalyvaudami prisideda prie darbininkiško judėjimo.

Ant rytojaus, kaip teko nugirsti, Liaudies Balso koncerte, tai drg. Irina Masienė, minimos kuopos darbšti narė, nustebino visą publiką, priduodama nuo tos kuopos Liaudies Balso budavojimui $22.80. O jų kvota buvo $15.00. Tai labai pagirtinas jų pasidarbavimas ir pavyzdis kitoms LLD kuopoms.

Torontietis

Westoniečiai Kvotą Išpildė Su Kaupu

WESTON, Ont. — Westoniečiai, stengdamiesi išpildyti Liaudies Balso vajaus kvotą, praeitą šeštadienį, gruodžio 17 d. pas draugus Čibirkus suruošė "juker party." Pasekmės buvo neblogos.

Pirmą dovaną laimėjo Petras Pajuodis, antrą J. Barčas, trečią A. Batulevičius, ketvirtą A. Rutkauskas, penktą B. Ukelis ir šeštą J. Kundrotas. Dovanos buvo suaukuotos. Pirmąją aukavo V. Dudonienė, antrąją, penktąją ir šešetąją paaukavo V. Masienė, trečiąją M. Mikalajūnas ir ketvirtąją L. Skurdelis. Pelno liko $7.50.

Sekančią dieną, tai yra gruodžio 18 d., pas draugus Krisiūnus atsibuvo parengimas, kuriame duoti laimėjimai. Pirmą dovaną laimėjo W. Masys, westonietis, antrą Juraitienė, torontietė, trečią V. Gelskis, torontietis. Šios dovanos taip pat buvo suaukuotos. Pirmą dovaną paaukavo O. P. Krisiūnai, antrą E. S. Baltuliai, trečią Petras Pajuodis. Pelno liko $15.30.

Viso westoniečiai sukėlė Liaudies Balsui $22.80. Antro Rajono komitetas buvo paskyręs mums kvotą $15.00, o sukėlėm $22.80, tokiu būdu kvotą išpildėme su kaupu. Su skaitytojais yra blogiau, nes dauguma skaito Liaudies Balsą, tad naujų sunku gauti.

Visiem aukavusiem, atsilankiusiem į parengimus ir kitokiu būdu prisidėjusiem prie kvotos sukėlimo tariame širdingą ačiū, o labiausia draugam iČbirkam ir Krisiūnam už suteikimą kambarių veltui.

Parengimo Komit.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Menininkų Susirinkimas

Mes visi matome, kaip mūsų menas progresuoja ir visus keblumus meta į šalį, bet visgi yra daug dalykų, kurie turi būti pataisyti, taigi šiuo tikslu ir šaukiame šį masinį Toronto Lietuvių menininkų susirinkimą, kuriame bus apdiskusuota eilė svarbių reikalų, o taip pat ir planavimas ateinančių 1939 metų veikimo.

Susirinkimas įvyks antradienį, gruodžio 20, 8 val. vakare, 6 Denison. Visi choristai-ės ir menininkai prašomi atsilankyti į šį masinį susirinkimą.

Meno Valdyba

Visom Lietuvių Literatūros Draugijos Kuopom

Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Veikiančio Komiteto vardu norių tarti žodį jums, draugai ir draugės, šios draugijos nariai bei simpatikai. Jau trečia savaitė, kaip eina Liaudies Balso vajus, bet dar neturime rezultatų, kokius esame užsibrėžę. Nemanau, kad reikalinga daug aiškinti apie laikraščio svarbą. Rodos, visiems yra aišku, kad per šešių metų laikotarpį šis laikraštis atliko Kanados lietuvių organizavime didelius darbus, suteikė teisingas žinias apie mūsų organizacijų veikimą ir nurodo kaip vystosi pasaulinis judėjimas.

Vajaus kvotos nėra didelės. Manau, kad neperdėsiu iškeldama obalsį, jog kvotos turi būt išpildytos 150 nuošimčių. Ar tas galima? Taip! Jeigu visi LLD naniai ir Liaudies Balso skaitytojai susiglausime petys petin ir stosime į darbą, tai kvota 150 nuošimčių bus išpildyta.

Mano nuomonė yra, kad Liaudies Balso administracija turėtų prailginti vajų bent pora savaičių. Tas padėtų kvotą išpildyti 150 nuošimčių.

Taigi draugai ir draugės, visos Kanados LLD kuopos ir pavieniai nariai ir Liaudies Balso skaitytojai, LLD Kanados Veikiančio Komiteto vardu kviečiu visus stoti į darbą. Kanados lietuviai myli Liaudies Balsą, kaip savo reikalų gynėją, tad sulyg išgalės rems, tik nepamirškime visus atlankyti. Dirbkime per likusį laikotarpį, o vajus bus išpildytas su dideliu kaupu.

Juozas Urbonavičius
LLD K.V.K. Pirmininkas

Rengkitės Dalyvauti Jaunuolių Parengime

TORONTO, Ont. — Jau kelios savaitės, kaip yra ruošiamasi prie parengimo, kurio programą išpildys lietuvių mokyklėlės mokiniai. Svarbiausiu programos punktu bus, tai veikaliukas —"Kalėdų Sapnas," kuris dar visai nesenai parašytas ir pirmu sykiu bus vaidinamas. Tas veikalėlis kaip tik ir yra pritaikytas jaunuoliams lošti ir atatinka dabartiniam seznonui, nes jis vaizduoja jaunuolių gyvenimą ir jų viltis, kurios per sapną atvaizduojamas. Tas veikaliukas tikrai gana įdomus ir patartina jį kiekvienam pamatyti.

Be to, ruošias sudainuoti kelias daineles; taipgi rengiasi visa eilė meragičių ir berniukų pasakyti eilučių. O moterų komitetas ruošia tam parengimui papuošti, kaipo jaunuoliams dovaną — gražią eglutę. Kalėdų Diedukas taipgi žada būti tam parengime ir teko nugirsti, kad jis atsilankys ne tuščiomis, o ką tai sunkaus ant pečių nešinąs; tai mano nuomone, kad ten jis turės ką nors del gerų vaikučių.

Tad ateinantį šeštadienį, gruodžio 24 dieną, vakare, 6 denison, kviečių visus lietuvius ruoštis dalyvauti tame jaunuolių parengime. Atsilankę ne tik suteiksite paramą mokyklėlei, kurią lanko apie 30 jaunuolių, o taipgi praleisite tą vakarą gana linksmai, besigerėdami mūs jauną ja karta, kuri turės ne tik užimti mūs vietas, bet ir neš mūs liaudies papročius.

O, būčiau ir pamiršęs pranešti, kad pasibaigus programai prasidės šokiai, kuriems grieš smagi muzika. Tad galėsime ir patrepsėti.

Tikietus prašome įsigyti iškalno, kuriuos platina visas būrys mokinių. Koklytė ir Vilkeliūtė paėmė net po 25 tikietus ir jos tikisi, kad dar tų joms neužteks. Taipgi ir kiti pasiėmė po nemažą glėbį tikietų platinimui. Tikieto kaina visiems prieinama—20 centų. Tad jums visiems, brangūs tautiečiai, atlieka pareiga įsigyti tikietą ir dalyvauti tame taip įdomiame ir gražiame parengime. **Vienas iš Rengėjų**

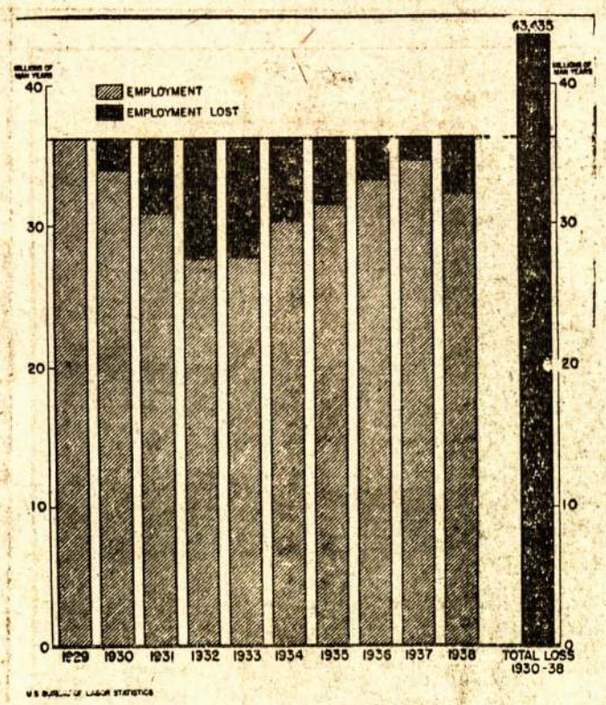

Su šia skale Dr. Isador Lubin monopolių tyrinėjimo komisijai prirodė, kad laike krizio ir depresijos Suvienytose Valstijose industrijos veiklos sumažėjimas atėmė iš darbininkų tiek darbo, kiek per metus padarytų 43,0000,000 darbininkų.

Susirinkę į Savą Svetainę Aptarėme Įvairius Reikalus

WINNIPEG, Man. — Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. septintos kuopos gruodžio mėnesio susirinkimas įvyko gruodžio 11 dieną, Winnipego lietuvių kliube, 240 Manitoba Ave. Tai pirmas Winnipego lietuvių istorijoj atsitikimas, kad nariai, taip sakant, susirinko į savą svetainę. Atsilankė nemažas skaičius, įdomaudamiesi ne vien organizaciniais reikalais, bet ir sava pastoge. Kaip patarlė sako, "Neperšokęs per upelį nesakyk op!" tai tas pats yra ir su mūsų svetaine, nes turime morgičių paėmę virš dvilikos šimtų dolerių, o pataisymui reiks dar didesnės sumos, tačiau pas visus geras ūpas ir pasiryžimas, kiekvienas jaučia, kad mums pagelbės Kanados ir Jungtinių Valstijų lietuviai ir šiaip taip viską išmokėsime. Lauksime.

Atėjo laikas susirinkimo atidarymui. Pirmininkas negali sušaukti susirinkusių, nes visi išsisklaidę, linksmai kalbasi ir studijuoja, kaip geriau atlikti svetainės remontą ir apžiūrinėja kitus reikalus. Pagaliau pavyko visus sušaukti ir prasidėjo darbas.

Visų pirma buvo plačiai apsvarstyta Sūnų ir Dukterų draugijos vajus, kuris prasidės sausio 1 d. ir tęsis iki kovo 1 dienai. Nors kvotą kuopa nenustatė, bet draugai atskirai pasižadėjo gauti apie 15 naujų narių. Štai vajininkų pavardės: M. Bukauskas pasižadėjo gauti tris naujus narius, S. Krisčius — 2, P. Gutauskas 2, V. Lapečka — 2, A. Noris —2, S. Panys — 1, (gal Paknys—Red.), P. Steponavičienė — 1, V. Daubasa — 1, K. Plečkaitis — 1.

Tai gražus vajininkų būrelis, bet, manau, kad ir kiti winnipegiečiai neatsiliks nuo viršuj minėtų vajininkų ir stengsis prie šio darbo prisidėti. Winnipege lietuvių nedaug, bet vajininkai iškrės visus užkampius ir suorganizuos iki vieno. Gaila, kad pas mus nėra tiek lietuvių, kaip Montreale ar Toronte, tada winnipegiečiai parodytų, kaip reikia vajus pravesti.

Toliau susirinkimas nutarė stengtis kiek galint kalėdinėj prekyboj boikotuoti agresorių prekes. Po to perrinkta ateinantiems metams kuopos valdyba. Pirmininku išrinktas buvęs pirmininkas M. Vidrukas, vice-pirmininku A. Urbonas, protokolų raštininku J. Paliliūnas, kasininku senas kasininkas P. Dudziūnas, finansų raštininku taip pat senasis raštininkas M. Bukauskas, kontrolieriais: F. Paknienė, A. Norris, L. Jasilionis. Knygininku išrinkta J. Kvedaravičius. Tad valdyba susideda iš atsakomingų draugų. Linkėtina gero pasisekimo.

Atsibuvo į Centro Pildantįjį Komitetą nominacijos. Mūsų kuopos nariai numatė reikalą nominuoti visą esamąjį Centro Pildantįjį Komitetą, nes jis yra gerai pasidarbavęs; manome, kad pasidarbuos ir ateityje del visos Kanados lietuvių labo. Už tai atiduodame jam didelį kreditą.

Neužmiršome ir Winnipego ligoninėse esančių lietuvių. Susirinkimas nutarė draugijos pinigais nupirkti sergantiems lietuviams kalėdinių dovanų, neišskiriant nei vieno.

Perskaitytas atsišaukimas ukrainiečių darbininkų, kurie kvietė atsilankyti į svetainės atidarymo parengimą. Nors mes esame skoloj, bet numatėm, kad yra reikalas sulyg išgalės suteikti pagalbą. Nutarėm pasiųsti delegatą ir iš draugijos iždo paaukoti $5.00, nes jeigu darbininkai darbininkų nepalaikys, tai del kapitalistų ir nudvėsti reikės.

Nepamiršom ir Liaudies Balso vajaus. Tas darbas jau senai pradėtas ir bus ant kiekvienos nienotvarkės ligi bus užbaigtas.

Tenka pažymėti ir apie moterų veikimą. Nors Winnipege randasi nedidelis būrelis moterų, bet jos atlieka didelius darbus. Kadangi buvo diskusuojami esamieji svetainės trūkumai, tai draugė O. Urbonienė štai ką pareiškė susirinkimui: "Draugai! Jūsų pareiga sutaisyti pamatus ir sienas, o moterys be jokio atlyginimo papuoš visus langus." Toliau draugė pastebėjo, kad būsimam moterų susirinkime bus nutarta kas moterims priklauso atlikti. Taip pat ir neprigulinčios moterų skyriui draugės pasižadėjo remti draugių užsibrėžtus darbus. Jos ragina komitetą greičiau sutvarkyti svetainę. Žinoma, komitetas stengsis tai atlikti, bet visokie trūkumai sulaiko. Tačiau matosi, kad draugės suteiks vyrams gerą paramą, nes winnipegietės smarkios. Kas bus toliau, duosis matyt.

Kuopos Korespondentas

Dr. Isador Lubin, darbo statistikų komisionierius, senatoriui O'Mahoney, monopolių tyrinėjimo komisijos pirmininkui aiškina, kad krizis per 9 metus Suvienytoms Valstijoms padarė nuostolių $133,000,000,000.

Kapuskasingiečiai Gali Iškirsti Šposą

KAPUSKASING, Ont. — Man teko nugirsti, kad kapuskasingiečiai rengiasi iškirsti šposą Liaudies Balso vajuje. Su blankomis darbuojasi keletas draugų ir turi surinkę arti $30.00 dolerių. O kol vajus baigsis, sunku pasakyti ką atliks šios opylinkės lietuviai.

Vienas dalykas, tai draugai nusiskundžia su naujais skaitytojais. Sako, čia randasi nedidelis lietuvių skaičius ir beveik visi jau skaito Liaudies Balsą, tad sunku bus gauti naujų. Reiškia piniginės kvotos sukėlime kapuskasingiečiai išeis aukštai, o naujų skaitytojų gavime žemoj vietoj.

Buvęs Kapuskasingietis

Svečiai iš Vakarų

MONTREAL. — Aną sekmadienį posančaliečiai menininkai Frontenac svetainėj suvaidino dvi komedijas. Pas posančaliečius yra toks paprotys, kad po trumpo veikaliuko būna šokiai. O pas rytiečius to nėra. Taigi, kad sunaudojus tą laiką, teko suvaidinti net du veikalus.

Pirmiausia buvo suvaidinta vieno veiksmo komedija "Vienas iš mūsų turi apsivesti." Vaidino keturi asmenys: tetulę — O. Žasienė, brolių mokslininkų roles— A. Matjukas ir jaunuolis M. Minota ir Onutės rolę — jaunuolė J. E. Zavičiūtė.

Tai buvo juoko, kai Tetulė pasiūlė "mokslininkams" vesti Onutę. Vienas griebėsi už matematiškų išvedžiojimų, kitas stvėrėsi už filosofijos ir vis negalėjo išspręsti to sunkaus klausimo, kol galų gale turėjo traukti burtus. Ištraukė vyresnysis, kuris net nulėpo. Jaunesnysis pažadėjo pagelbėti. Na ir berodydamas pats įsimylėjo į Onutę. Pabaiga aiški — vyresnysis pasiliko laimingu, o jaunesnysis patenkintas gražia mergele.

Antra dviveiksmė komedija, "Netrukdyk galvot," vaizdavo Lietuvos blaivininkus. Vaizduojama, kaip ponas Kriaušė, kurio rolę vaidino J. Lesevičius, ir Kriaušienė, kurios rolę vaidino J. Aleksandravičienė, sugalvojo, jog reikia pasiaukuoti del savo vaikų ir tiek gerti, kad bravoras nesuspėtų gaminti degtinę ir susibankrutuotų. Jiems galvoti trukdė tarnas Baltramiejus, kurį vaidino Br. Petronis, ir gydytojas — E. Vilkis. Tačiau ir tas nieko negelbėjo, turėjo į tvarkos reikalą įsikišti ir policistas K. Kiela.

Ir ši komedija sukėlė sveiko juoko. Abiem veikalam sufleravo S. Minotaitė, grimavo E. Juraitienė. Abi buvo savo vietose ir daug prisidėjo prie pasekmingo veikalų suvaidinimo.

Baigiant aprašymą tenka duoti keletą pastabų rengėjams ir perstatytojams. Viena, niekur nebuvo matyti paskelbimo, kad įvyks parengimas. (Rengėjai buvo prisiuntę skelbimą, bet ji pražiūrėjo spaustuvės darbininkai. —Red.). O tas sumažino publiką. O kita, parengimų komisija nepristatė reikalingų daiktų sąrašo,. Kada reikėjo vaidinti, prisiėjo visko knibinėti po kampus. Reiktų vengti panašių klaidų, nes kada viskas savo vietoje, yra daugiau publikos, tai ir patiems lengviau vaidinti.

Mirta

Montrealo Lietuv. S. ir D. Pašl. Draugijoje Vyrauja Pavyzdingas Solidarumas

MONTREAL. — Gruodžio 11 d. Vytauto Kliubo svetainėje įvyko Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos narių mėnesinis susirinkimas, į kurį atsilankė gražus skaičius narių.

Draugijos pirmininkas J. Vilkelis, kuris del turėtos tonculų operacijos negalėjo dalyvauti susirinkime, atsiuntė laišką nariams per sekretorių, o pirmininko pareigas perdavė vice-pirmininkui E. Vilkiui, kuris pirmininkavo šiam susirinkime. Nors prisiųstas laiškas buvo rašytas būnant patale, bet jame reikšta mintis ta pati, kaip kad pas jį buvo per paskutinius du metu jam bebūnant draugijos pirmininku — pilna troškimų del draugijos ir visų narių gerovės. Baigė žodžiais: "Ligi pasimatymo Naujų Metų sutikimo parengime — šokiuose Rumunų salėje."

Aptarus ligonius ir paskyrus jiems prigulimas pašalpas, po $7.00 už išsirgtas savaites, buvo nominuoti kandidatai į 1939 metų valdybą. Šios nominacijos pasižymėjo tuomi, kad į kiekvieną valdybos vietą kandidatūrą priėmė tik po vieną narį. Nominuoti septyni nariai su susirinkimo nuomone: pirmininku — J. Lesevičius; vice-pirmininku — E. Vilkis; iždininku — A. Janušis; finansų sekretorium — M. Gudas; protokolų sekretorium — V. Uldukis ir valdybos nariais — J. Pelekauskas ir A. Kavoliunas. Visi energingi ir darbštūs draugai. Visų kandidatūros prisiėmimas sutiktas su entuziazmu.

Darbštus ir energingas parengimų komisijos narys raportavo, kad draugijos ruoštas parengimas su perstatymu "Pusseserė Salomėja" davė draugijai pelno $27.00, taipgi kvietė darbuotis kartu su dviem LLD kuopomis.

M. L. S. ir D. P. D. Jaunuolių Sekcijos atstovas drg. B. Petronis išdavė labai linksmą raportą apie jaunuolių veikimą ir sporto mokinimąsi. Jo raportos kaip kuriuos ir senus užagitavo atgimti. O gal kaip kuris iš jų atpradės praktikuoti sportą. Kas man taip atrodė po jaunuolio raporto.

Pakelta susirinkime ir Liaudies Balso klausimas, kas užgirta ir rodant draugiškumą už patarnavimą draugijai paaukota $10.00. Kas bus įteikta Liaudies Balso metiniame koncerte.

Draugijos nariai nuoširdžiai pritaria ir Montrealo pašalpinių draugijų vienybės klausimui. Pašalpinių draugijų vienybės komisijai, kuri jau apie metai laiko išrinkta ir toj srytyj po truputį darbuojasi, jai išdavus raportą, įpareiguota paruošti projektą del vienybės ir konstitucijos.

Bendrai draugija gyvuoja gerai. Narių solidarumas pavyzdingas. Sekančiais metais gavimui naujų narių turės geras sąlygas. Tikimasi, kad nuo dabar esančių 600 narių "dasikas" iki 700. Tas galima ir tą įrodys draugijos darbuotojai, kurių skaičius kaskart auga didyn.

L. B. Korespond.

Trečio ir Ketvirto Rajono Draugams

Brangūs Draugai ir Draugės! Nuo Fort William ligi Vancouver. Jau gerokas laikas, kaip apleidau jumis ir vakarus, bet turiu prisipažinti, kad mano širdis visuomet su jumis. Visais jūsų pasisekimais džiaugiuosi, o nepasisekimais liūdžiu. Pamenu, kuomet jaunose politinėse dienose teko su jumis dirbti ir dalintis nuomonėmis del mūsų organizacijų labo ir viso darbininkų judėjimo. Pamenu draugus arba, kitaip sakant, vakarų Kanados darbininkų judėjimo veteranus. Draugai K. Ginkus, S. Paknis ir A. Narutavičius, tai veteranai. Apie K. Ginkų galiu sakyti, kad ne tik mūsų judėjimo tėvas vakaruose, bet ir visoj Kanadoj. Nors buvo blogos sveikatos, bet nekuomet neatsisakė nuo darbų ir šiandien dirba. Taip pat S. Paknis ir A. Narutavičius visuomet stovėjo ir šiandien stovi priekinėse eilėse visuose mūsų judėjimo darbuose. Su šiais draugais daug teko dirbti, o šiandien jau aktyviai dirba daug naujų draugų ir draugių, pavaduoja senesnius draugus ir veda darbą pirmyn.

Sveikinu jūsų užsibrėžtą tikslą, rūpinimąsi įsigyti nuosavą svetainę. Tai yra didelis žingsnis pirmyn. Matau ir jūsų sunkumus, kokius turite pernešt, bet per vienybę ir visos Kanados lietuvių pagalbą, tikiu, pasieksite užsibrėžto tikslo. Linksma remt, matant, kad suvienytu frontu siekiate užsibrėžto tikslo.

Brangūs Draugai ir Draugės! Lietuvių Literatūros Draugijos nariai, Liaudies Balso skaitytojai ir simpatikai. Tuo pačiu laiku turite vesti ir antrą vajų, kuris taip pat svarbus. Per pereitus visus vajus, Trečias Rajonas išlaikėte garbę ir visuomet atsistojote pirmoj vietoj. Tikiu, kad Trečio ir Ketvirto rajono draugai ir ateity nepasiduos Antram ir Pirmam rajonui. Turite savo ribose daug mainų, kuriose dirbantieji lietuviai visuomet gausiai rėmė Liaudies Balsą, ypatingai Red Lake lietuviai, manau, kad visi neatsiliks ir šiemet. Taigi kviečiu neatsilikt ir rytų rajonams paskelbt karą ligi mirties, kad vakarai visuomet būtų pirmoj vietoj.

O jums winnipegiečiai, įsigijimo svetainės reikalu, kaip tik pasibaigs Liaudies Balso vajus, ateisime į pagalbą. LLD Kanados Veikiantysis Komitetas jau svarstome kokią pagalbą galėsime jums suteikti. Esu tikras, kad visos kuopos parems.

Baigdamas dar kartą kviečiu winnipegiečius, edmontoniečius, farmerius, lumberdžekius, anglies ir aukso kasėjus stoti darban ir kvotą išpildyti su dideliu kaupu. Tuomet ir man bus linksma girdėti, kad jūs apgalite Pirmo ir Antro rajono miesčionis.

J. Urbonavičius

Sąrašas Tim Buck Prakalbų Per Radio

TORONTO, Ont. — Draugas Tim Buck, Komunistų Partijos sekretorius, taipgi kandidatas į kontrolierius, iš radio stoties **CKCL** kalbės sekančiai:

* * *

Trečiadienį, gruodžio 21, nuo 8.15 iki 8.25 val. vakaro.

* * *

Ketvirtadienį, gruodžia 22, nuo 8.00 iki 8.10 val. vakaro.

* * *

8.15 iki 8.25 val. vakaro.

* * *

Antradienį, gruodžio 27, nuo 10.45 iki 11.00 val. ryto ir nuo 8.00 iki 8.10 val. vakaro.

* * *

Trečiadienį, gruodžia 28, nuo 8.15 iki 8.30 val. vakaro.

* * *

Ketvirtadienį, gruodžia 29, nuo 8.00 iki 8.15 val. vakaro.

* * *

Penktadienį, gruodžio 30, nuo 10.15 iki 10.30 val. ryto ir nuo 8.15 iki 8.25 val. vakaro.